

Hergün

Amerika harbe
Girecek mi?

Yazan: Muhittin Birgen

Bu dünya ahvalinin ne olacağı hakkında, kat'i ve keskin hükümler verenlerin cesaretlerine hayran olmamak kabil değildir. Gazeteci olarak, devlet adamı olarak, alelade halk olarak - ve, isterseniz, dünyanın bugünkü işlerini ellerinde tutan beş on kişiden biri olarak - her kim, yarın hakkında bir hüküm veriyorsa, emin olunuz ki, nihayet kendi içindeki «şahsi duygusunu» söylüyor. Yama aid işler, o kadar karanlık, o kadar karışık, o kadar, bizim bilgi ve hesap makinelerimize sığmaz şeylerdir ki bunların arasında oturup, sırf kafa kuvvetine yarını keşfetmenin mümkün olabileceğini zannetmiyorum.

Dün için doğru olan bu sözler, bugün için deha çok doğrudur. Vakti, en büyük devlet adamından, en küçük halk mümessiline, hâdiselerle en yakın alakadar olan milletten bunlara en uzak bulunan millete kadar herkes «kendisine göre» bir fikir sahibidir. Bu çaptaki büyük hâdiseler bu nevi tezahürler yapmaktan, yani herkese bir fikir telkin etmekten hâlî kalamaz. Fakat, bu fikirler, bugün için nihayet bir «duygu fikri» dir. Halbuki duygular bizim içimizde doğan, orada yaşayan ve orada ölen şeylerdir. Hâdiseler ise, bizim benliğimizin haricinde, arz üzerinde, kuvvetler arasında cereyan eder. Bunları «objektif» olarak ölçüp «söyle olacaktı!» diye kesip atmaya imkân bulunmaz. Hâdiseler söylerken biz «dinlemek», yani görmekte mükellef oluruz.

★

Amerika harbe girecek mi? Bir kaç gündenberi herkes kendi kendisine bu suali soruyor; bilhassa, üçgüzlü Mihverin son aldığı şekilden sonra bu muammayı halletmek için uğraşanlar çoğaldı. Herkesin kendi kendisine merakla sorduğu bu suali ben de çoktanberi kendi kendime soruyorum ve kafamdan şu cevabı alıyorum: Amerikanın harbe girmesi ihtimali, girmemesine nispetle çok kuvvetlidir. Fakat, mutlaka gireceği fikrini kestirip atacak bir cesarete sahip değilim.

Okuyucularımızın meraklarını izaileye yardım etmek için beni bu tarzda düşündürten sebepleri izah ediyim:

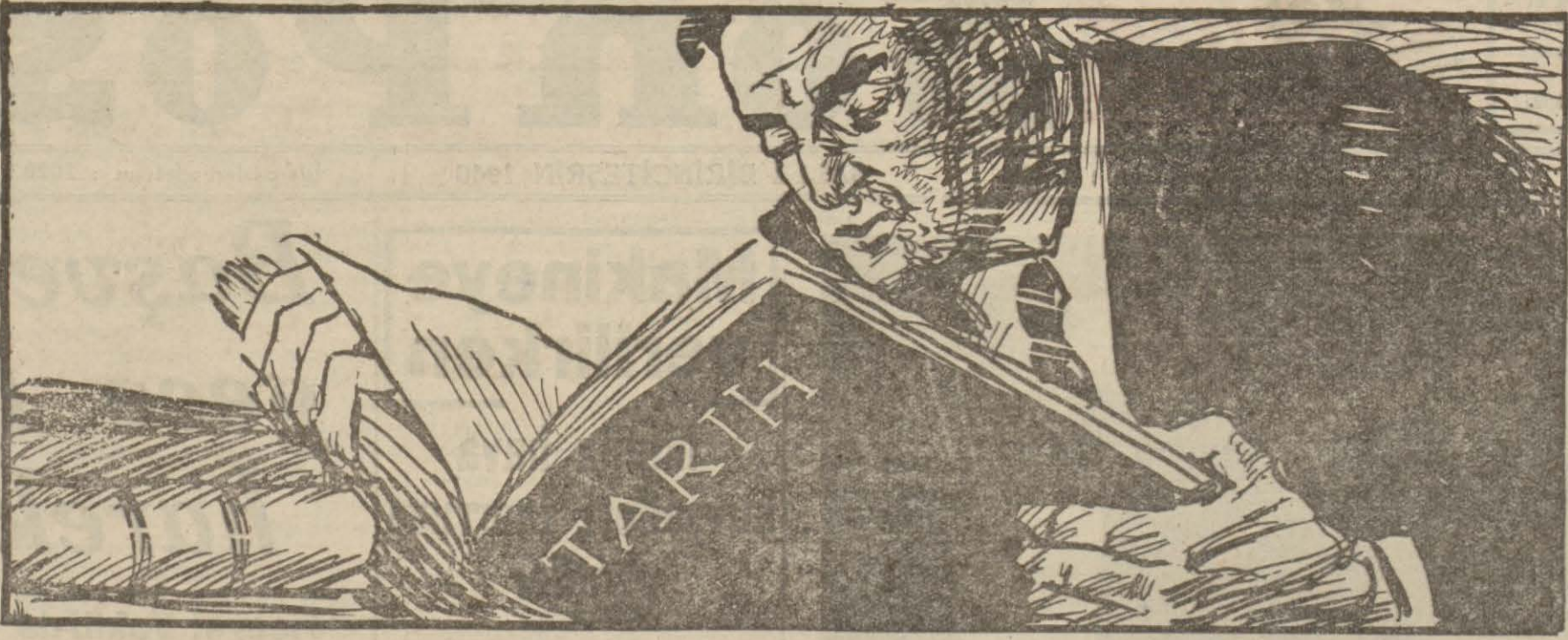
914 harbine, Amerika, Wilsonun bir takım yüksek duygulu, büyük idealleri keimelerle girmişti. Fakat, ideal bakımından sıfır bir nüfuz ile çıktığı ve buna da kolaylıkla razı olduğu için, asıl sebebin söylenen sözlerin haricinde bulunduğu hükmetmekte hata yoktur. Bu asıl sebebi ise, seneler geçtikten sonra, Fransadaki Amerika ordusunun erkânharbiye reisi, yazdığı bir kitapta, kısaca ve açıkça söyledi: «Amerika harbe Morgan bankalar grubunun Avrupadaki alacaklarını kurtarmak için girdi» dedi. Filhakika, Amerikanın, kendi imzası ile temin ettiği zaferden elde ettiği yegâne müsibet netice, bu alacakların - nazarı olarak - temininden ibaret olduğu da malumdur. Şu halde, o hareketi idare eden erkânharb reisinin söylediği doğrudur.

Bu defa Amerika Avrupaya borç vermiyor. Acaba, bundan, harbe giriyecek neticesini çıkarabilir miyiz? Hayır. Çünkü bu defaki muharebe, bir alacak, verecek davası değildir; o kadar derin meselelerle alakadardır. Bu defa, Mihver ve onunla birlikte Japonya, dünyanın bütün maliye ve iktisadî nizamına karıştı, fiilen harb açmış vaziyettedir. Demek ki, bugünkü davada Amerikanın alakadar olduğu bahis, sadece sermayenin küçük bir kazancını kaybetmeye değil, bizzat Ser maye denilen şeyin selâmetidir. Eğer, üçgüzlü Mihverin isteği olursa, salen saltanat merkezini New-Yorka nakletmiş bulunan en büyük dünya imparatoru haşmetli Sermaye devleti Karolun akıbetine uğruyacaktır!

★

Bu hesaba göre, istese de istemesinde, Amerikanın harbe girmesi cab-eder ve gidiz te onu gösterir arzudur. Fakat, «girecek!» tarzında bir kesip atmaya imkân bulunmaz. Çünkü, hâdiseler o kadar karışık, bunların içinde kafamıza vazih bir ufuk temin edecek malûmlar o kadar az ve meçhuller de o kadar oktur ki, bu vaziyette, kendi kendisine hürmet etmesini bilen her objektif mantık, meçhul için geniş bir hay ayırmaya mecburdur!

Resimli Makale:

Bir Fransız muharriri şu cümleleri yazmıştır: — «Herkes söyledi ve yazdı, ki Fransızların esaslı zaflarından biri içlerinden çoğunun kendi tarihlerini, güzel, büyük tarihlerini bilmemeleri olmuştur. Fakat nasıl bileceklerdi? Mektebe giden çocuk tarihin 1789 da büyük ihtilalle başladığını öğreniyordu. Ondan evvel esaret, açlık ve sefalet vardı, hürriyet, şeref, refah sonra geldi.»

Fransız muharririnin mütaleası Fransa için olduğu kadar bütün milletler için de doğrudur. Zira çok uzak ve çok yakın tarihin bütün safhalarını bilen millet, yükselme ve alçalma devrelerini bütün teferrütle hatırlayan millet daima kuvvetli olmuştur, zira mazinin tecrübelerinden istifade etmiş, an'anelerinde kuvvet bulmuştur. İddianın en büyük delili beş asır ıssal altında kaldıktan sonra istiklale kavuşan milletlerdir.

Birkaç
nükte

Tuveyleye

Iran şahlarından Fethali, eski devrin sultanları gibi şii meraklı idi. Sarayında birçok şairler besler, onlarla müsaade bulunur, ve her seferinde kendi yazdığı şiirleri okuttuktan zevk alırdı.

Bir gün meliküşşararını huzuruna kabul etti, ve ona o gece yazmış olduğu bir şiirini uzatarak:

— Bak bakalım, dedi. Bunu nasıl bulacaksınız?

Gönlündeki san'at aşkını hiç bir seye değişmeyen ve bu yolda icab ederse kellesini bile vermeğe hazır bulunan şair, şiiri okudu. Yüzünü buruşturdu, ve eseri uluorta tenkide başladı. Bunu gören Fethali şah fena halde köpürdü, mabeyncisini çağırarak:

— Alınız, şu miskin, bunağı «tuveyle» (1) ye atınız. dedi. Aradan bir müddet geçti. Hiddeti şahanesi (?) yatışan Fethali şah, Meliküşşararayı tekrar huzuruna çağırtdı, ve ona yeni bir şiirini verdi.

San'atkar şiiri dikkatle gözden geçirdi. Engin bir saygı jestile kağıdı saha uzattı, ve geri geri yürümeğe başladı.

Fethali şah hayretle sordu: — Ne o?... Böyle nereye? Zarif Meliküşşarara sükûnetle cevap verdi:

— Tuveyleye şahim!..

Bernard Shaw
ve balo

Bernard Shaw'u cemiyeti hayriye menfaatine verilen bir baloya çağırıldılar. Zarif ve hicivci edip, geceleyin erken yatmak ihtiyadını bozarak, davet edenlerin gönlünü kırmadı ve baloya gitti. Gece yarısına doğru bir aralık, şahında bütün çirkinlikleri toplayan kara kuru, gayet sıksa bir genç İngiliz kızile dans ederken, genç kız heyecanından pembeleşerek edibe:

— Ah üstad, benim için ne büyük, ne bulunmaz, eşsiz bir saadetdir ki, bu gece sizin gibi dünyanın en büyük şöhratlerinden yüksek bir üstad, kıymetli ölümleniyen bir varlık ile dansetmek mahzarıyetine ulaşmış bulunuyorum... dedi.

İrlandalı edip hafifçe gülmüşedi. Daima yan aralık duran sol gözünü biraz daha kapadı ve genç kızın kulağına:

— Bundan daha tabii ne olabilir ki... Mis... Zira, cemiyeti hayriye balosunda bulunuyoruz... diye fısıldadı.

Hahambaşının
cevabı

İngilteredeki musevilerin hahamı (Devamı 4 üncü sayfada)

(1) Tuveyle-Ahır.

BİR AĞI HİKAYE

HALİL VEDAD

YAZAN: Halid Ziya Usaklıgil

Gurbetten vatana dönüş

— 19 —

Vedadın mızacıyı teğir etmiş olmak için anlatmak isterim; ben esasen çocukların terbiyesinde dayak usulünün müfid olmaktan ziyade muzır olduğuna kanı'm. Aciz kalmadıkça, nasihatini, tavsiyesini, tekdirin fâide vermediğine ka'il olmadıkça dayaya müracaatı pek nadir kullandım. «Nush ile yola gelmeyi emteli tekdir - tekdir ile uslanmanın hakiki kötektir» ka'idesine vâkıf olmakla beraber son tedbir kullanmak en son ve en geç hatırıma gelir. Vedad hakkında bütün hayatında mu tedbire yalnız, evet, yalnız bir defa müracaat etmişdim. Henüz on yaşlarında idi, bir para işinden dolayı bana verdiği cevabda hürmette mugayir bir kelime ihtimal etmişdi, bu kelimenin ma'nasını lâyıkile bilmeyerek... Ellerini tutmuşdum, birkaç samarlık kararımı vermiş ve dâima o karara sadık kalmışdım. Tekdir hususunda da her zaman onun haysiyetini kırılmayacağım mü'tedil bir lisan kullanmağa ihtiyaç hissederdim; fakat o gece sekiz on kelime ile yapılan tekdirdi öyle acı, öyle sert oldu ki çocuk koltuğun üstüne âdetâ yığıldı; onu o halde bırakarak fırladım, misafirlerimin yanına koşdum. Artık onlar ne düşündüler, bunu bilmek istemiyo rum; o gecenin hatırası bugün bende ne acı bir te'sir yapıyor, yalnız onu biliyorum. Bütün babalara tavsiye ediyorum: çocuklarına karşı sonradan kendilerinde azab doğuracak olan bir hareketde bulunmasınlar.

Vedadın yanında kalacak ancak üç, beş günü vardı, Berne-ye avdet ederek derslerine başladı ve tâ yaz tahtiline kadar o orada ben Lausanne-da haftada birkaç kere muhabere ile iktifa eyleyerek ayrı yaşadık.

Berne-de bulduğukça İngilizcesini ta'til etmişdik. Bütün dersleri almanca olduğundan bu lisan kendiliğinden ilerliyordu. Fransızcasına da ta'kiye lüzum yokdu, o muttasıl Kitab okurdu, bu da kâfi idi. Benimle muhaberesi de türkçesi için müfid bir tecrübe yerine geçiyordu, fakat İngilizce?.. Onun için bir çare bulmalıydı. Lausanne-da pek mütevazı' geçinen bir da'va vekilini tanıdım ki zevcesi

İngilizdi. Vedad yaşda bir erkek, daha küçük bir kız çocukları vardı. Erkek çocuklarının - kısaca Alec diye çağırıldıkları pek zeki, pek hoş bir çocuk - odasını Vedada hasretmeğe muvafakat etdiler. Temiz evlerinde bir piyano vardı. Anaları çocuklarla zaten İngilizce konuşuyordu. Vedad için bu lisan da mümarese peyda etmeğe pek müsâhib bir usul... Kendi çocukları evde bir delik bulmuş, oraya yatacağı. Sonradan öğrendi ki - çocuğun bir l'tirafille - odasının kirâ bedeli ona verilecek ve onunla kendisine eibise yapdıracakmış. Ye-mekler pek mugaddid idi, kadının bir dolaba vardı ki başdan aşağı küçük kavanozlarla muhtelif reçelleri muhtevî idi. Öğleden sonra, gay zamanında bu kavanozlardan biri çıkarılır ve bol tereyağı ile çocuklar doyurulurdu. Hattâ bu çaylardan birine ben de da'vet etdiler. Bu iki ay içinde ben bir aralık Windsor-dan inerek Ouchy-de bir villaya yerleşdim, her gün Vedad bana gelir, piyano çalardı. Bütün villâ sakinleri benimle beraber onları dinlerler ve bu hususl concert-ler bitince onu ve beni tebrik ederlerdi.

Bir yandan da ben memleketi dönmek çârelerini arıyordum. Türk talebeden bana yardım edenler vardı. Vaktile Romulinde zabita işlerinde islahat ıcrasına me'mur olan muhtelit hey'etde çalışmış bir İtalyan zabit, o sırada İtalya konsolosluk vazifesile Lausanne-da bulunuyordu. Bu zat konsolosluk vazifesile beraber, belki ondan ziyade, memleketlerine gitmek isteyen Türk gençlerine muavenet etmekle mükellef olmalıydı ki Fransızların, İngilizlerin inadına rağmen Müdafaa-i Milliyeye İltihak etmek üzere vatana dönmek için sabrı tükenen gençlerin bir kaçıını yola çıkarmak çâresini bulmuşdu. Bunlardan biri - ki sonra genç yaşında vefat eden Harundu - bana delâlet etti ve bu konsolosun telgrafıa Romaya müracaatı üzerine azimet müsa'adesi alabildik. Nihayet on dört ay süren bir gayububetten, türlü üzüntülerle dolu bir tahassürden sonra vatana dönmek, âlleye, eve kavuşmak imkânı zuhur etmiş oluyordu. Vedad zevcinden çıldırıyordu. O sevinçle zaten kendisini bir kaç kerre götürdüğüm Cenève-e koşdu, pasaportlarımızı yaptırdı, ben de Cook acentesine uğrayarak Taranto-dan İstanbula hareket edecek bir vapurda ve oraya kadar trende yerlerimizi tem'in et-

dim. Her iş hazır, para da artık sununu çekmiş ve bizi ancak İstanbula kadar götürebilecek bir raddeye inmişdi, nihayet Muammer ve çocuklarını öperek, dostlara veda' ederek Lausanne-dan hareket etdik.

Burada ric'i bir nazarla Vedadın yaz ta'tili bağlanıcına İsviçrede beraberce yapılan bir ceveldandan bahsedeceğim. Başlıca ehemmiyet verdiğim vazifelerden biri çocuğun görgül sahasını genişletmek ve ona bol bol seyahat vasileleri vermekti.

Bir gün karar verdim, onu alarak Territet ve Montreux'yü gösterdik den, bir geceyi de oralarda geçirdik. den sonra Oberland Bernois katarile yola çıktık. Lac des Guatre Cantons ve civarını dolayarak Lucerne-de iki gece kaldık, ondan sonra asıl maksud olan İtalyan İsviçresine gemek üzere tekrar yola çıktık. En hayret ve temaşa şayan olan Saint Cottard geçirdiği idi. Demiryolu inşaatı zemlinde uzun yılların biriktirdiği mu'cizeler yekününde hâlâ bir harika olmak mertebesinden inmeyen, bu Alp dağlarının karını müte'addid delikler oyarak, bir delikten öbür deliğe girmek için dağların yamacından tirmana tirmana yükselen bu geçidleri - gündüz gözle - ben de birinci defa görüyordum. Nihayet bir küçük kasabacıkda katar değiştirerek Lo-carno-ya geçtik. Burada dostum ve köy komşum Dr. Ahmed Nuriddin ile Vedadın çocukluk arkadaşı oğlu Hasanla buluşduk. Şehri ve gölü doya doya doladık, iki geceyi orada geçirdik Lugano-ya atladık. Burada şehir ve göl bizi iki gün alakoydu. Artık avdet edilebilirdik ve hep beraber Lausanne-a döndük.

İşte her fırsat düşdüğüce çocuğuma imkân dâ'iresinde yer göstermek, seyahat ettirmek, görgüsünü genişletmek usulüne teba'iyetle artık İsviçreden memleketi dönmek fırsatı zuhur edince bundan da istifade etmek istedim. Taranto-dan bizi alıp İstanbula götüreceğ olan vapurun hareketi gününe kadar oldukça müsa'id bir müddet vardı. İtalyayı Milano-dan başlayarak kademe kademe gezip görmek mümkün olacaktı. Vedad birinci defa olarak İtalyayı görecekti. İlk önce Milano-da kaldık. Eski şehri gündün güne büyüyerek geniş bir çemberle koştan yeni mahallelerle beraber doladık, meşhur büyük kilisesini gördük, orada İtalyanın eski ve orta çağ evsafını kaybetmemiş şe-

Sözün kısası

Ramazan geliyor

E. Ekrem Talu

Yarın, yahud öbür gün mübarek Ramazan gelip çatıyor, eskiden bu ayın başlangıcını tayin eden fen değil Şeyhislâm kapısının bu için ayırdığı üç beş kuruşa göz koyan bir takım heriflerdi.

Çok defa, başkalarından tetik davranarak parayı cebine indirmek maksadile, bunlardan biri, hakiki vaktinden evvel koşa koşa gelir:

— Ayı gördüm! derdi. Ve kendi gibilerden iki tane de şahide, sözünün sıdkını teyid ettirerek caizesini alır, giderdi.

Şimdi öyle şeyler yok. Diyanet işleri reisliği, mübarek ay ve günlerin tayinini fennin şaşıyan ve aldatmayan hesaplarına istinad ettiriyor.

Ramazan, an'anelerimize göre, ekseriyetimiz tarafından daima memnuniyetle, sevinçle karşılanan bir aydır. Hayat şartları çok büyük istihalelere uğradığı, acı hakikat, maışet hususunda tatlı hülyaların yerine çoktan kaim olduğu halde, el'an Ramazanın bereketine iman etmiş olanlarımız bulunur. Bunlar, o bereketin kendilerine neye mal olduğunu ancak bayramdan sonra, bakkal ile hesab görürken anırlar da gene islah olmazlar.

Babadan kalma antika kilicini satarak parasile Ramazanlık erzak düzen adamın oğlu, evlerinin kapısını dan içeriye giren sandık sandık reçelleri, kazevi kazevi piringleri, destede güllâğları görünce:

— Baba! Şu Ramazan ne bereketli aydır, değil mi? diye sormuş. Babası da:

— Onu benden değil, şu duvardan giden Zülfikardan sor! cevabını vermiş.

Ramazana dair Folklorumuzda daha ne lâtif fıkralar vardır!

Bunların hiç birinde, mağferet ayına karşı bir saygısızlık kastı bulunmadığına en büyük delil, hep o fıkraların, en koyu ve şüursuz bir taassubun hüküm sürdüğü devirlerde uy-durulmuş ve kulaktan kulağa nakledilmiş olmasıdır.

Ayrıca bu, nükte ve zarafetin her zaman ve her yerde bir nevi imtiyaz sahibi olduğunu da isbat eder. Zarif bir nükteye kızmak için insan pek hâim olmalıdır. Dedelerimiz ise, şairini:

Meyhâneler beytülharem,

Piri muğan şeyhülharem..

Demesine, yahud ki:

Mescidi meyhâne,

Kâbede.. puthâne,

Çağırrem: «Dost! Dost!»

Diye hicranını ifade eylemesini tahammül edecek kadar olgunlaşmışlar.

Ramazana aid şu hoş fıkrâ ile sözümlü bitireceğim:

Bektâşiyeye demisler ki: «Erenleri Ramazan geliyor!»

— Geleceği varsa, göreceği de var! demiş.

— Neden? Ne yapacaksınız?

— Siz tutacaksınız... Ben de yiyeceğim!

E. Ekrem Talu

hirlere Bolonya-da kim bilir ne mutanan, yahud ne hallevi sahne-

lere zemin olduktan sonra asrı bir otel haline ifrağ edilen eski bir konağında geceleyerek, daha sonra Medici-lerin şehrine, başdan başa nefis mebanisile, zengin nümüneğâhları ile dolu Floransa-da iki gün kalarak nihayet Romaya atladık. Burada bu a-zim ve tarihî hayatı nice âsarile hâlâ yaşayan İtalya payitahtını tamamiyle görmek ve anlamak için günlerce de-ğil, aylarca kalmalı idi; fakat bizim oraya tahsis olunabilecek ancak üç günümüz vardı. Bu kısa zamanın havsalsına imkân dâ'iresinde çok şeyler sıkıştırarak nihayet Taran-to-ya gidecek katarâ bindik.

Halid Ziya Usaklıgil

TAKVİM

Birinciteşrin			
Rumî sene	1	Arabi sene	
1859		1259	
Eylül	Resmî sene	Hizir	
18	1940	149	
SALI			
GÜNEŞ	Şaban		İMSAK
S. D.	S. D.		S. D.
6 56	5 16		
12 02	10 22		
29			
Oğle	İkinci	Akşam	Yatsa
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
16 04	16 28	18 58	20 28
V. 8 00	8 20	10 12	11 00

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Yurdda umumî yürüyüşü normal mecrasında muhafaza edebilmek için hiç bir eksiğimiz yoktur.

Bununla beraber ara sıra gazetelerde ehemmiyeti ikinci, üçüncü derecede bazı endüstri mamulâtının azalmıya başladığı haberini okuyoruz. Ve kendi kendimize:

— Niçin? diye soruyoruz. Harb başlayalı henüz bir yıl oldu. Bu azalma neden bu kadar çabuk?

Bir bilenle konuşuyorduk, bahis açıldı ve konuşma sonunda merakımız zail oldu.

Bu zat bize şunu söyledi: — Bir vakitler mühim Avrupa fabrikalarından mühim krediler temin etmişim. Mal gelir, bedeli ise 3, 6, 9 aylık bazı ahvalde ise 1, 2 hattâ 3 senelik bonolarla ödenirdi. Bu sayede de depomda kendi sermayemin belki 10 misli mal bulurdum.

Derken bir emir çıktı:

Gelen malın, kredi ile olsun veya olmasın, tam bedelini Merkez Bankasına yatırmadıkça konişmentoyu alamaz, malı da çekemez oldum.

Dikkat ediyor musunuz?

Avrupa fabrikasının verdiği krediden kendi ihtiyarımızla istifade edemiyordum. Çaresiz, yalnız kendi sermayemin karşılayabileceği kadar mal getirmeye başladım ve tiklim tiklim dolu olan depo da yavaş yavaş onda bir derecesine düştü.

Mal niçin eksildi, ve neden bu kadar çabuk? diye soruyorsunuz. İşte sualinizin cevabı...

Vaktile Avrupa kredisinden istifade etmek imkânlarından ne gibi bir zaruretle vazgeçmiş olduğumu bilmiyoruz, yalnız hâdisenin üzerinde düşünülmesi icab eden bir mesele teşkil etmekte olduğunu inanıyoruz, fakat eye okuyucum:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Maarif Vekilinin ana ve babalara hitabesi

Ankara 30 — Maarif Vekili Hasan Ali Yücel bu akşam Ankara radyo-nda talebe vellelerine hitaben bir konuşma yapmıştır. Vekil söze şöyle başlamıştır:

— Yurddaşlarımız, 1940-41 ders yılına girerken öğretmenimize ve talebemize yeni yılda kendilerinden beklediğimiz hususları bildirdikten sonra sizlerle, mekteplerimizde okuyan evlâdlarımızın ana ve babalarına konuşmayı, yerinde, faydalı, hatta zararlı gördüm.

Herseyden önce size şu hakikati söyleyeyim ki, okul denilen müesseseye, üstüne aldığı vazifeleri, ancak ana ve babalardan, aileden ve daha geniş ölçüde cemiyet muhitinden yardım gördüğü nispette yapabilir. Okulu, aile ve cemiyetten başka ve ondan müstakillî farzetmek başlı başına bir hatadır. Maddî ve dîş manasile bir bina olan okul, hakikatte bütün bir mühit, bütün millî ve insanî münasebetler, bir kelime ile bütün bir hayatır. Çocukları yetiştirme vazifesini tek başına üzerine almış gibi görünene okulda, her istediğini yapan sivil ve tabiat üstü bir kudret olduğunu zannedenler çok yanılırlar. Onun için «ben çocuğumu mektebe verdim, vazifem bitti» diyen ana ve babalar, analık ve babalık vazifelerinden gafil olanlardır. Aile ve okul birliğini tamamiyen, evlâdlarımızı yetiştirme gayesinde yekdiğerini kuvvetlendiren iki müesseseye olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

Ailenin, ana ve babaların evlâdlarını yetiştirme hususunda ilk vazifesi, onların en yakın yardımcıları olan hocaya ve mektebe hürmete layık bir varlık olarak tanınmaları ve tanınmalarınıdır. Analar ve babalar, vatandaş olarak milletlerine, devletlerine, içinde yaşadıkları cemiyete nasıl iştirak ediyorlarsa, milletini, devletini ve içinde yaşadıkları cemiyetini öz evlâdı ve öz malı olan hocaya ve mektebe de böylece itimat etmelidirler. Onlar, bu varlıkları kötüledikçe ve çocuklarına böyle bir kanaati bilâperva aşıladıkça mektebin ve hocanın arzu ettikleri kemale ermesi için lâzım olan şeref ve itibar yok olur. Bunlar yok olunca da iyi mektep ve iyi hocaya nail olmanın, millet mahrum kalır. Türk an'anesinde hocaya ve ritmiş olan itibar ve itimat hissini kaybetmek, millî vasıflarımızın en sağlamlarından birini terketmek olur.

Böyle söylemekle okulun tenkid edilmemesini, analar ve babaların iyi ve doğru bulmadıklarını, beğenmediklerini noktaları söylememelerini istediğimize zahabına asla düşülmemelidir. Bilâkis biz okula karşı yapılan her türlü şikâyeti, her an dinlemeye, onun noksanlarını gidermek hususunda ileri görüşmüş fikirleri her zaman ehemmiyetle telâkki edip derhal harekete geçmeye hazırız.

Bühenizi isterim ki, okullarımızın kapıları evlâdlarımıza olduğu gibi onları ana ve babalarına ve okula içtenlikle alâka duyan herkese açıktır. Memnun olmadığımız bir halli, gördüğümüz bir noksanı cemiyet içerisinde de dedikodu halinde ve bir müddet sonra doğruya okulun müdürüne, isterine, maarif müfettişine ve müdürüne, her vilâyette bizim de en yükümlü müessesemiz olan valilere, bühenizin maarif teşkilâtına ve nihayet Maarif Vekiline müracaat eder ve her türlü şikâyetlerinizi onlara söyleyebilirsiniz.

Vekil bundan sonra Türk öğretmeninin ne kadar fazileti ve fedakâr demidir ki:

Ders seneleri içinde mekteple her zamanında iyi kötü bir şehadetname elde etmek kaygısıyla yapılmış mürâmetiz olduğuna bu vesile ile de hatırlatmak yerinde olur.

Analar ve babalar, her şeyden evvel evlâdlarının hayatını, çocuklarının vazifesine göre tanzim ve tertib etmelidirler. Ananın ve babanın ilk hedefi evlâdlarını yetiştirmek olduğuna göre bu tarzda hareket, bir fedakârların tanzim bakımından da mühimdir ve zaruridir. Köylerimizde ve pek çok kasabada ve şehirlerimizde erkekler erkeğe, kadınlar kadına, çocukları çocuklarına, uzun saatler süren mektep dersleri, çocukların, öğretmenlerin

ruhu onların ellerinden alan kötü ve zararlı âdetlerdir. Bunlar - misallerini şahsen bilirim ve sizlerin aranızda da benden daha iyisini bilenler vardır ki - bir çok gençlerin, ancak allelerinin servest, mevki ve otoritelerinden istifade ile tufeylî bir hayata düşmelerine sebep olmuştur.

Evlâdlarını içki sofrasının veya e-yun masasının yanında bulduranlardan, her türlü lâubâlî, açık konuşma ve hareketlere çocuklarını muhatap kılanlardan Türk vîdanının nasil nefret ettiğini söylemeye hacet yoktur. Onların bu gaffelî uykularından uyanmalarını dilerim. Buna mukabil, öbür tarafta, az çok ıstabilîği tek ovasında, çocukları sessiz ve dikkatli çalışırken günün ve dîş âlemin yorgunluklarını ve üzüntülerini sakın sakın dindiren ve bu suretle kendi günlük derdleri üstünde rahat düşünebilmek fırsatını elde eden bir baba ve onun yanı başında huzur ile oturan bir ana, bu hal içinde saadetlerin en büyüğüne erişmiş değil midir? Bilhassa sabah saatleri, anaların çocuklarına ve kocalarına karşı en mühim vazifeleri aldıkları zamandır. Kendisi uyurken çocukları okullarına, kocası işine gitmiş olan ana, içtimâl mevki ne olursa olsun, servetinin mertebesi ne kadar yüksek bulunursa bulunsun analık vasfından kendini mahrum etmiş demektir. Türk milleti ne kadar bahtiyardır ki, böyle analar onun kucağında, varlığı yokluğuna müsavi denemek derecede azdır. Hakikatte Türk anası, yuvasının sessiz ve içtenlikle cefakâr ve fedakâr korucusudur. Onları takdis ve tebci ederim.

Türk anası, bu söylediğim vasıflara sahip olmasaydı hepimizin mukaddele tanındığımız ve yürekten saydığımız, başımızda görerek saadet duyduğumuz ve büyük ve aziz vücudlar nasıl yetişebilirdi?

Vekil bundan sonra tembelliğin zararlarını saymış ve demiştir ki:

— Çocuklar fikrî hayat ile birlikte iş hayatını da sevmeli ve işin büyük faziletini, işe inkilâb etmeyen fikrin hiçbir kıymeti olmayacağını bilmelidirler. Bilmelidir ki, dünyanın içine düştüğü büyük mücadele, lâfla, yaygara ile, dedikodu ile değil, bilgi ile, mekale ile ve işe kalb olabilececek kudretleki fikirle karşılanabilir. Bir taraftan okula giden çocuklarımızı bu düşüncelerle besleyen, diğer taraftan tarlada, atölyede, dükkânda her türlü faydalı işlerde onların çalışmalarına mâni olmayın. Size haber vermeye mecburum ki, memleketimizde büro faaliyetini istiyen neviden kadroların nisbi dolgunluğuna mukabil, yeni ihtiyaçların doğurduğu teknik mesleklerin kadroları çok bostur. Bu itibarla işe ve tekniğe giden faaliyetleri arayıp tercih etmekle çocuklarımız için daha emin bir yarım hazırlamış olursunuz. Osmanlı devrinin ulufe yiyicileri gibi üç beş kurusu maaş alıp dalgacı ve tembel bir hayat sürmek arzusu ile ve sadece bu düşünce ile vakit öldüren diploma düşkünlere bu imkân hiçbir suretle verilmeyecektir ve verilmemelidir.

Bizim nazarımda hakikatlerin ilki şudur: Herkes ve her şey vatan için. Bu prensipten hareket edince, evde ve mektepte yetiştirici nesle düşen başlıca vazifenin, sefkatli, fakat müsamahasız bir inzibat olduğu derhal anlaşılır. Seciye ve irade, bütün diğer ruhi melekelerin nâzımı olduğuna göre, evlâdlarımızı ahlâkî karakteri sağlam, yiğit, canını millet ve memleketi uğruna fedâca çekinmez yetiştirmek, hepimizin istikbal huzurunda hesabını vereceğimizi biran unutmamamız ictiza eden kutsal bir ödevdir. Çocuklarına karşı yukarıdanberi söylediğim hattı hareketi kabul ve ihtiyar eden ana ve babanın karşısına o çocuklar, imtihanların güçlüklerinden şikâyet ederek çıkmıyacaklar, ve bilenle bilmiyenini ayrılaçağı bu analarda hocalarının önüne gelmekten kurtulmak için türlü çarelere baş vurmayacaklardır.

Velilerden beklenen, çocuğun geri kalmış olan seviyesini müdafaa vaziyetine geçmek değil, onun daha yüksek seviyeyi elde etmesi için gereken sebeblere tevessül etmek olmalıdır.

Sözlerini bitirirken birçok köylerimizde, çocuklarını okutmak için okul ve hoca bulamayan aziz vatandaşlarımız sizlere hatırlatmalıyım. Fakat onların da içleri rahat olsun, Milli Şefimizin büyük bir millet davası olarak eline aldığı bütün Türk çocuklarını okutma işi, bu sene B. M. Meclisimizin başarıcı elinde bu yıldan itibaren hakikat sahasına çıkmış bulunuyor. Kendime ve size geniş yülle ve tam iman ile tebşir edebilirim ki, bütün köylerimizin okullarına kavuşacakları yıllar artık uzakta değildir. Evlâdlarını gönderecek okul bulan babalar ve analar, bundan mahrum olanları düşünerek Türk mektebinin, Türk hocasının ve Türk maarifinin kadrlarını ve kıymetini bilmeli ve çocuklarımızın terbiye vazifesinde bize yardım etmelidirler.

Sevgili yurddaşlarımız, açık öz ve tok sözle ifadeye çalıştım ve yüreğimden kopup gelen bu düşünceleri milletimiz için samimiyetle çarpan gönüllerinize tevdi ediyorum. Türk vatanının istikbal evlâdlarımızın elinde, evlâdlarımızın istikbalini ise onları yetiştireceklerin ellerindedir. Bu büyük mesuliyet, vazifelerimizin istikametini tayin edici en büyük rehberdir.

Mektublarına imza yerine hançer resmi koyan âşik İtalyanın Fransadan talepleri gittikçe çoğalıyor

Dün zabıtaya müddeiummilikten muhavvel bir ölümle tehdit hâdisesi intikal etmiştir.

İddiaya göre; Beyoğlunda küçük Parmakkapıda İpek sokağında 12 sayılı evde oturan Suphiye adında bir kadına son günlerde posta vasıtasıyla tehdit mektupları gelmeye başlamıştır. İmza yerine bir hançer resmi koyan mektub sahibi, genç kadına ateşli bir ifade ile ilân aşk etmekte, hislerinin reddi halinde de onu ölümle tehdit etmektedir.

Suphiye yekünü bir hayli bulan bu mektuplara bir müddet sükûta mukabele etmiş, fakat dört gün evvel, şahsını ve hüviyetini bilmediği bu adamdan bu sefer de bir telgraf almıştır.

Bu meçhul âşik, gönderdiği telgrafta genç kadna ve müphem bir adres göstermek ve 24 saat içinde buraya gelip kendisini görmesini ihtar etmektedir.

Bu vaziyet karşısında Suphiye dün zabıtaya müracaat ederek mektupları ve telgrafları alâkadarlarımıza vermiştir.

Derhal hareket ve faaliyete geçerek Emniyet Müdürlüğü memurları kısa bir tahkikat müteakib tehditkâ yazılarla Suphiyeyi rahatsız eden cüretkâr meydana çıkararak, tehditkâ yazılarını almıştır.

yerleri arayıp tercih etmekle çocuklarımız için daha emin bir yarım hazırlamış olursunuz. Osmanlı devrinin ulufe yiyicileri gibi üç beş kurusu maaş alıp dalgacı ve tembel bir hayat sürmek arzusu ile ve sadece bu düşünce ile vakit öldüren diploma düşkünlere bu imkân hiçbir suretle verilmeyecektir ve verilmemelidir.

Bizim nazarımda hakikatlerin ilki şudur: Herkes ve her şey vatan için. Bu prensipten hareket edince, evde ve mektepte yetiştirici nesle düşen başlıca vazifenin, sefkatli, fakat müsamahasız bir inzibat olduğu derhal anlaşılır. Seciye ve irade, bütün diğer ruhi melekelerin nâzımı olduğuna göre, evlâdlarımızı ahlâkî karakteri sağlam, yiğit, canını millet ve memleketi uğruna fedâca çekinmez yetiştirmek, hepimizin istikbal huzurunda hesabını vereceğimizi biran unutmamamız ictiza eden kutsal bir ödevdir. Çocuklarına karşı yukarıdanberi söylediğim hattı hareketi kabul ve ihtiyar eden ana ve babanın karşısına o çocuklar, imtihanların güçlüklerinden şikâyet ederek çıkmıyacaklar, ve bilenle bilmiyenini ayrılaçağı bu analarda hocalarının önüne gelmekten kurtulmak için türlü çarelere baş vurmayacaklardır.

Velilerden beklenen, çocuğun geri kalmış olan seviyesini müdafaa vaziyetine geçmek değil, onun daha yüksek seviyeyi elde etmesi için gereken sebeblere tevessül etmek olmalıdır.

Sözlerini bitirirken birçok köylerimizde, çocuklarını okutmak için okul ve hoca bulamayan aziz vatandaşlarımız sizlere hatırlatmalıyım. Fakat onların da içleri rahat olsun, Milli Şefimizin büyük bir millet davası olarak eline aldığı bütün Türk çocuklarını okutma işi, bu sene B. M. Meclisimizin başarıcı elinde bu yıldan itibaren hakikat sahasına çıkmış bulunuyor. Kendime ve size geniş yülle ve tam iman ile tebşir edebilirim ki, bütün köylerimizin okullarına kavuşacakları yıllar artık uzakta değildir. Evlâdlarını gönderecek okul bulan babalar ve analar, bundan mahrum olanları düşünerek Türk mektebinin, Türk hocasının ve Türk maarifinin kadrlarını ve kıymetini bilmeli ve çocuklarımızın terbiye vazifesinde bize yardım etmelidirler.

Sevgili yurddaşlarımız, açık öz ve tok sözle ifadeye çalıştım ve yüreğimden kopup gelen bu düşünceleri milletimiz için samimiyetle çarpan gönüllerinize tevdi ediyorum. Türk vatanının istikbal evlâdlarımızın elinde, evlâdlarımızın istikbalini ise onları yetiştireceklerin ellerindedir. Bu büyük mesuliyet, vazifelerimizin istikametini tayin edici en büyük rehberdir.

İspanya, harbe girmek istemiyor

Madrid, 30 (A.A.) — Royter ajansından: Eğer Berlin hükümeti İspanyanın yakında harbe gireceğini inanyorsa aldanyor. Burada hakim olan müntela budur ve Sunerin ziyareti sonunda Berlinde nesredilmiş olan resmî tebliğ ile alâkadar görünmektedir. Pek renksiz olan bu tebliğ, bir takım vakayin zuhur etmekte olduğuna dair Berlinde dolaşan haberlerin esaslılığını göstermektedir. Diğer taraftan İtalyan - Alman - Japon misaki, İspanyada Mihver devletlerinin tahmin etmiş oldukları çoğunluğu tevdi etmemiştir.

İspanya dahiliye nazırı Rodada

Roma 30 (A.A.) — Nazırı ajansından: İspanyol dahiliye nazırı Serrano Sener yarın sabah saat 10 da Roma'ya gelecek, Villâ madama'da ikamet edecektir.

Roma mahfellerinde İspanyol nazırın İtalyan hükümeti adamlarıyla yapacağı müzakerelerin pek büyük

Siyaset ALEMİNDE

Cihan harbine doğru...

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Berlinde, Almanya, İtalya ve Japonya arasında aktedilen yeni anlaşmanın tam manasile bir ittifakname olduğu, bu ittifak imzalanırlar arasında nüfuz muntakalarının dahi tayin ve tesbitinden çekinilmemiş bulunması sabit oluyor. Bunu 1914 harbinden evvel mevcut olan «İttifakî müselle» e de benzetmek mümkündür.

İttifak denilen ve bazı memleketleri muayyen mütefikler etrafında toplayan akidlerin bir matufunaleyhi bulunması kadar tabii bir şey yoktur. Şu halde, Almanya, İtalya, Japonya arasında vücud getirilen ittifakın bir matufunaleyhi bulunması tabii idi.

Gerek alâkadar kaynakların verdikleri malûmattan, gerek muhtelif matbuatın neşiyatından çıkan netice şudur: Bu anlaşma Birleşik Amerika ile İngiltereye karşıdır.

Yeni blok, daha şimdiden gerek Avrupa ve Asyada ve gerek Afrika'da Anglosakson bloku karşısına mevki aldığı gibi Çin-Japon ve Avrupa harbine henüz girmemiş olup girmesi muhtemel bulunan devletleri de istihaf eylemektedir. Şu şekile muahdede tam bir vüuh vardır. Bu vesika, bu fiadesile, birinci derecede Birleşik Amerikayı kasdetmektedir.

Bilhassa muahedenin beşinci maddesile âkidlerle Sovyet Rusya arasındaki münasebatın dostane şekline temas edilmiş ve bu devlette bu eserin alâkası bulunmadığının ilân olunması, Sovyet Rusyaya karşı verilmiş şekli bir teminat ta sayılabilir. Bu ifade, aynı zamanda, antikomintern paktın fiili ibtali de addolunabilir. Bütün teminata rağmen Sovyet Rusyanın hâdiseleri icab eden ihtimam ve dikkatle tabik eyleyeceğinde şüphe yoktur.

Maamafih ve şimdilik bu vesikanın hedefi Birleşik Amerika olduğuna göre, hadisatı, bilhassa, bu zaviyeden müşahade etmeye çalışmamız muvafaktır. Esasen Amerikanın akdine intizar eylediği bu ittifak, vaziyete göre onu gafil avlamamıştır. Bunu, daha şimdiden mühim bir istikraz vermeye muvafakat etmesinden, Singapora harb gemileri göndermesinden ve Japonya için hurda demir ihracını menetmesinden anlayabiliriz. İngiltereye verilen elli destroyer meselesini ve Amerika teslihat programının hızlandırılması bu arada zikrelemek muvafaktır.

Acaba bundan, Birleşik Amerikanın önümüzdeki haftalar içinde harbe gireceği manasını çıkarmak doğru olur mu? Bazılarına göre evet.

Fakat siyasi hâdiselerin inkisafatını tabik eylemek itibarında bulunanlar, bu sahada işlerin pek kolay yürümediğini iyi bilirler.

Zira, Amerikanın harbe girebilmesi her şeyden evvel Amerikan ihtibatının neticesile alâkadar bulunmaktadırlar. Maamafih bu netice ne olursa olsun ve seçimde kim kazanırsa kazansın, Berlin paktı Amerikanın bu harbe girmeye mahkûm etmiştir.

Şu halde: Harb, ilk başlangıcında tahmin edilirdi gibi, cihanşümül bir mahiyet almak mecburiyetindedir. Tâ ki bir mucize, vak'aların istikametini değiştirsin ve ahvalin cereyanı aksi bir veçhe alsın.

İspanya, harbe girmek istemiyor

Madrid, 30 (A.A.) — Royter ajansından: Eğer Berlin hükümeti İspanyanın yakında harbe gireceğini inanyorsa aldanyor. Burada hakim olan müntela budur ve Sunerin ziyareti sonunda Berlinde nesredilmiş olan resmî tebliğ ile alâkadar görünmektedir. Pek renksiz olan bu tebliğ, bir takım vakayin zuhur etmekte olduğuna dair Berlinde dolaşan haberlerin esaslılığını göstermektedir. Diğer taraftan İtalyan - Alman - Japon misaki, İspanyada Mihver devletlerinin tahmin etmiş oldukları çoğunluğu tevdi etmemiştir.

İspanya dahiliye nazırı Rodada

Roma 30 (A.A.) — Nazırı ajansından: İspanyol dahiliye nazırı Serrano Sener yarın sabah saat 10 da Roma'ya gelecek, Villâ madama'da ikamet edecektir.

Roma mahfellerinde İspanyol nazırın İtalyan hükümeti adamlarıyla yapacağı müzakerelerin pek büyük

Dün Almanlar 43 tayyare kaybettiler

Almanlar Londraya dünkü dördüncü taarruzlarını 180 tayyare ile yaptılar

Londra 30 (A.A.) — Hava ve emniyet nezaretlerinin tebliği:

Düşman bugün İngiltere üzerine 4 taarruz yapmıştır. Avcılarımız ve hava müdafaa bataryalarımız müstemirren faaliyet göstermişlerdir.

Saat 9 a ve 10.15 e doğru yapılan ilk iki taarruz esasında düşman sahili Douvres yakınında geçerek 60 kilometre kadar içeriye nüfuz etmiş, fakat tayyarelerden hiç biri Londraya varamamıştır. Doğu-cenubda muhtelif mevkiilerde, ezümle Lexhill ve Halhng'e bombalar atılmış ve bu iki şehirde bazı hasarat ve birkaç ağır olmak üzere yaralılar kaydedilmiştir.

Bir saat kadar sonra Dorset sahili üzerinde üçüncü bir taarruz kaydedilmiştir. Düşman mukabil taarruza uğramış ve tayyarelerinden pek azı memleket içinde kayda değer bir mesafeye nüfuz etmiştir. Bu taarruz esasında bomba atıldığına dair hiçbir haber gelmemiştir.

Dördüncü taarruz en şiddetli olmuştur. Bu taarruz saat 13 den biraz sonra başlamıştır. 180 tayyare Dungeness üzerinden sahili geçerek dahile nüfuz etmiş de taarruza uğramış ve filoları Londraya varmadan dağılmıştır.

Bununla beraber bir kaç düşman tayyaresi müdafaaadan sızarak batı-cenub banliyosuna bir kaç bomba atmağa muvaffak olmuştur. Hasar ve insanca ziyat varsa da miktarı hakkında henüz tafsilât gelmemiştir.

Saat 17 ye kadar alınan raporlara göre avcılarımız 11 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Londra 30 (A.A.) — Bugün saat on dokuzda kadar alınan raporlar, bugün İngiltere üzerinde 43 düşman tayyaresinin tahrib edildiğini bildirmektedir.

16 İngiliz avcısı düşmüşse de sekiz pilot sağ ve salımdır.

İngilizlerin akımları

Londra 30 (A.A.) — Hava nezaretinin istihbarat servisi bildiriyor: Bombardıman tayyareleri Pazar gününü Pazartesiye bağlayan gece Magdaburgdeki «Braun Kohlen» kumpanyasının 1 tr petrol tasfiye fabrikasına depolarına şiddetli bir hücum yaparak yüz kilometreden görülen bir yangın çıkarmışlardır. Bu yangını infilâklar tabik eylemiştir. Bombardıman 3 saat sürmüştür.

Bombardıman servisinin diğer tayyareleri Stuttgart'da büyük bir havagazı tesisatı manyato ve diğer elektrik teçhizatı imal eden Bosh fabrikasını bombardıman etmişlerdir. Keza Leipzig civarındaki Bitterfeld alüminyum fabrikasını Almanya'da bazı demir yolu merkezleri bombardıman edilmiştir.

Gece faaliyetleri bulunan başka bombardıman filoları istilâ limanları üzerine yapılmakta olan taziyki idame ederek Ostende, Flessingue Calise, Boulogne ve Borientdeki gemi tecemmüleri ve liman tesisatını bombardıman etmişlerdir.

Manş sahillerinde topçu düellosu

Londra, 30 (A.A.) — Uzun menzilli İngiliz topları bu sabah gün doğmadan evvel Fransız sahilini bombardıman etmişlerdir.

Calais limanı rıhtımlarına tam isabetler kaydedildiği zannedilmektedir. Toplar sustuktan biraz sonra rıhtımlarda bir müddet yangınlar görülmüştür.

Almanlar bombardımana 20 dakikada 4 salvo ile mukabele etmişlerdir. Öğleden evvel uzun menzilli Alman topları tekrar 20 dakika kadar ateş etmişlerdir. Bir kişi ölmüş ve birkaç kişi hafif surette yaralanmıştır. İngiliz topçusu Alman bataryalarına ateş açmış ve bu bataryalar öğleden biraz evvel ateşi kesmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin, 30 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Londraya ve İngiltere ve İskoçyada askerî ehemmiyeti haiz hedeflere karşı mukabele bilmiş hücumlarına, durmadan devam edilmiştir. Bu hücumlarda asıl hedefi, Londra ve Liverpool teşkil etmiştir. Bu iki şehir, tam filoların ve birçok müferit tayyarelerin hücumlarına uğramıştır. Mühim tahribler ve büyük yangınlar, bu iki şehirde liman muntakalarındaki mühim hedefler üzerindeki tesirleri göstermiştir. Cenubi İngilterede birçok limanlara da hücumlar yapılmıştır.

İngilizler "Tehlike Mısır ve Akdenizde bulunuyor,, diyorlar

Taymiş'in fikri: «Japonya ve İspanya ancak ağır bir muvaffakiyetsizliğe uğradığımız takdirde harekete geçeceklerdir»

Londra 30 (A.A.) — Reuter: Times gazetesi, Berlin paktına tahsis ettiği bugünkü başmakalesinde diyor ki:

Bu paktın mânası, bundan bir sene evvelki Rus - Alman paktının mânası kadar güç tayin edilir mahiyettedir.

Japon büyük elçisi, Londrada kalıyor. Diğer taraftan bu pakt, Amerika mahfelleri tarafından bilhassa Amerika Birleşik devletlerine karşı mütevecch bulunduğuna kabul edilmektedir. Esasen Amerika Birleşik devletlerinin mukadderatı ve sempatipleri, bizim mukadderatımız ve sempatilerimizle sıkı surette bağlı bulunmaktadırlar.

Japonyanın şimdilik ihtiyatlı hareket edeceği ve bize karşı fiiliyatta gayri dostane hareketlere, başka bir tarafta ağır bir muvaffakiyetsizliğe uğradığımız takdirde kalkacağı zannolunabilir.

Bazı bakımdan İspanyanın vaziyeti, Japonyanın vaziyetine benzetilmektedir. İspanya, çok ihtiyatlı hareket etmektedir. Fakat Almanya ve İtalya, İspanya üzerinde ağır maddî taziyk icra edebilirler.

Düşmanlarımızın Japonya ve İspanya üzerinde icra ettikleri taziyk ikinci plânda tehditler teşkil eder gibidir. Çünkü bu tehditler, ancak umumî vaziyetimiz zayıfladığı zaman hâd bir mahiyet alacaktır. Bu zayıflama ise, ancak İngiltere meydan muharebesinde bir muvaffakiyetsizlikten veyahud orta sarkta bir mağlûbiyetten doğabilir. İngilterede hiçbir gevşeme alameti yoktur. Doğrudan doğruya bir istilâ hâli düşünülmemekte bulunsun veya bulunmasın, Mısır ve Akdeniz, pek muhtemel olarak, bizi tehdit eden iki tehlikenin en ciddisini teşkil eylemektedir. Bu sebebden dolayı, Mısır, İngiliz askeri siyasetinin temel taşı olmalıdır.

Üç lisede lâtince tedrisat yapan klâsik şubeler açılacak

Ankara, 30 (A.A.) — Maarif Vekillikinden tebliğ edilmiştir: Maarif Vekilliği 1940/41 ders yılından itibaren Ankara erkek lisesi ile İstanbulda Galatasaray ve Vefa liselerinde bu liselerin birinci sınıflarından itibaren lâtince tedrisat yapan birer klâsik şube açmağa karar vermiştir. Bu şubede edebiyat, tarih, yabancı dil, cimnastik ve askerî dersleri mutad lise programları müfredatına uygun bulunacak, buna mukabil coğrafya, metamatik, tabiat bilgisi, fizik ve kimya derslerinde ayrı birer müfredat tabik olunacaktır. Klâsik şubenin esas hususiyeti haftada beş saat lâtince tedrisatı yapmasıdır.

Seyhan ve Ceyhan

Size feyiz getirecek 7 İLKTEŞİRİNDE 60.000 LİRA Adanada çekiliyor

Seyhan taşar, Ceyhan taşarsa etrafına feyizli bir toprak bırakır. Eğer sizin de Adanada 7 İlkteşirinde talihiniz taşarsa cebinize 60.000 lira bırakır. İsterseniz bu 60.000 liraya feyizli bir şey demeyin:

man tayyareleri, Brandenburg eyaletine kadar gelmeğe muvaffak olmuşlarsa da Berlin varamamışlardır. Garbi Almanya'da birçok noktalar bombalar atılmışsa da askerî hasarı mucib olmamıştır. Vukua gelen hasar, ehemmiyetsizdir. Buna mukabil, siviller arasında yaralananlar çoktur.

29 Eylülde, 17 İngiliz avcı tayyaresi ile bir muhabebe tayyaresi

Şaha

Türkiyenin en büyük ve en nefis mizab mecmuasıdır.

4 Birinciteşrin Cuma günü

Şehir Haberleri

Hububat fiyatları mütemadiyen yükseliyor

Hükümetin müstahsilini korumak üzere buğday ve arpa mübayaası fiyatlarını muayyen bir miktarda arttırması neticesi olarak borsada bunların fiyatları da yükselmeye başlamıştır. Bu kararın tatbikinin ilk günlerinde borsada buğday azami satışları 8 kuruş bulmuşken, dün en iyi cins sert buğdaylar 8 kuruş 15 paradan, yumuşaklar 8 kuruş 30 paradan satılmıştır. 20 çavdarlı buğdaylar da 7 kuruş 30 paradır.

Buğdaydan başka arpa, çavdar, susam gibi maddeler fiyatlarında da yeniden yükselme kaydedilmiş ve satışlar hararetlenmiştir. Arpa 6 kuruş 5 para, çavdar 5 kuruş 30 para, susam ve keten tohumu 24,5 kuruştur.

Bu yükselişlerin muhtelif maddelerde oluşu, yalnız hükümetin satın alma fiyatlarını arttırmasından ileri gelmediğini anlatmaktadır.

Haber aldığımız göre dış piyasaardan zahire ve hububat için yeniden mühim talepler vardır. Alıcılar bu maddelerin ihracını memnu olmasına rağmen hususi lisans alınabileceği kaydıyla taleplerde bulunmaktadır. Fiat yükselişinde bu isteklerin de âmîl olduğu anlaşılmaktadır.

A'acak yüzünden arkadaşını yaralayan adam tevkif edildi

Fatih'e alacak yüzünden İsmail isimindeki arkadaşını bıçakla yaralayan Salih oğlu Mevlüt, dün adliyeye verilmiş ve 7 nci sorgu hâkimini kararile tevkif edilmiştir.

Kavga esnasında bir kadının çocuğu düştü

Arabicamisinde oturan Ayşe ile komşusu Sakine, dün bir meseleden dolayı sokak ortasında kavga yaptılar. Bu esnada kavgayı karıştıran Ayşenin oğlu tekme ile Sakine'nin karnına vurarak ür, aylık çocuğunun düşmesine sebep olmuştur. Sakine tedavi altına alınmış, hâdisenin etrafında tahkikata başlanmıştır.

Zehirlenme arazi gösteren iki kişi hastaneye kaldırıldı

Beşiktaşta Ortahabçe caddesinde 46 sayılı şekerçi dükkânında çalışan Mustafa, dün bu dükkânın inalat-hanesinde şeker kaynatırken malzude yanar maden kömürünün tesiriyle zehirlenme arazi göstermeye başlamıştır.

Kömürden zehirlendiği muayene neticesinde anlaşılın Mustafa tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Tepebaşında Kuledağ apartmanının 3 numaralı dairesinde oturan Naim adında bir çocuk ta babasına aid bir ilaç su diye içmiş ve bu yüzden zehirlenme alâmi göstermiştir.

Naim de tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Et nakliyatını belediye yapmağa başladı

Belediye şehrin et nakliyat işini üzerine almağa karar vermiş ve bu husustaki hazırlıklarını tamamlamıştır. Bugünden itibaren mezbahadan İstanbul muhtelif semtlerine et nakliyatı Belediye vesaitile yapılacaktır.

Bükrüş büyük elçimiz Valiyi ziyaret etti

Bükrüş büyük elçimiz Hamdullah Sunhi Tannöver dün Belediyede Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar ziyaret etmiştir.

Mekteplerin açılması tramvaylar kalabalıklaştı

Bilhassa sabah, öğle ve akşam üzerleri birçok yolcular durak yerlerinde uzun müddet beklemek mecburiyetinde kaldılar

Tramvay hatlarının bugünkü şartlar dahilinde devamlı bir şekilde çalışabilmesini termin maksadile idare tarafından serviste çalışan arabalardan yüzde on kadarı depolara çekilmiştir. İdare bu suretle daha az sefer yaparak hatların sağlamlığını korumak gayesindedir. Yalnız bu azalış yavaş yavaş yapılarak azaltma nisbeti muayyen bir hadde kadar çıkarılacaktır. İdarenin bu tedbirine mukabil mekteplerin dün açılması dolayısıyla tramvay arabalarında istablanın birkaç misli yolcu taşınmıştır. Vaziyet, bilhassa sabah, öğle ve akşam üzerleri idare edilemeyecek bir hal almış ve birçok yolcular saatlerce durak yerlerinde beklemek mecburiyetinde kalmışlardır. İdarenin zaruri olan bu tedbiri üzerine gerek hatlardan azalan

araba adedi ve gerekse de yolcu adedinin fazlalığı dolayısıyla tramvay seferleri intizamını kaybetmiş gibidir. Mekteplerin kısmi azaltımının bugün bilfiil tedrisata başlaması üzerine bu vaziyetin daha ziyade müşkülleşeceği anlaşılmaktadır.

İdare yeni tahaddüs eden vaziyet üzerine icab eden tedbirleri almaktadır.

Diğer taraftan İngiltereden sipariş edilen otobüslerin de vaziyeti hazırda dolayısıyla getirilememesi yolcu nakliyatındaki müşkülâtı yalnız tramvayların üzerine yüklemektedir. İdare bütün güçlükleri gidermek için ihtiyacı olan yedek malzeme getirilemek gayesile birçok firmalarla temaslarda bulunmaktadır.

Bir fabrikayı soyan bekçi yakalandı

Şişli'de bir ipeklî mensucat fabrikasının sahibi bulunan Nobar adında bir fabrikatör evvelki gün Emniyet Müdürlüğüne müracaat ederek, son bir ay içinde fabrikasına meçhul bir hırsızın dadandığını ve birer gece fasıla ile müessesesine girerek şimdikiye kadar 5000 lira kıymetinde ipeklî kumaşlarını çaldığını söylemiştir.

Hâdisenin etrafında derhal faaliyete geçen zabitanın yaptığı kısa bir tetkik neticesinde bütün şüpheler uzun zamandanberi bu fabrikanın gece bekçiliğini yapan Tahsinin üzerinde toplanmış, gece bekçisi sıki bir tabii ve tarasud altına alınmıştır.

Nihayet evvelki gece, bekçi Tahsinin geç vakit elinde bir takım paketlerle fabrikadan dışarıya çıktığı görülmüş, memurlar tarafından gizlice takib olunmuştur.

Bunun farkında olmayan gece bekçisi Tahsin, ellerindeki yük ile Nişantaşına gelmiş, Emlâk caddesindeki 8 sayılı Papazyan apartmanının zemin katından içeriye girmiştir.

Bir müddet sonra memurlar tarafından zemin katında bir araştırma yapılmış, fabrikadan çaldığı iddia olunan ipeklî kumaşlardan mühim bir kısmı burada bulunarak müsadere olmuştur.

Dün Emniyet Müdürlüğüne getirilen gece bekçisi suçunu itiraf etmiştir.

Tahsine yataklık ettiği anlaşılın Papazyan apartmanını kapıcısı Halil de yakalanarak, hakkında takibata başlanmıştır.

Dün 81 bin liralık ihracat yapıldı

Son zamanlarda Yunanistan'a ke ten tohumu satışları fazla olmuştur. Dün de bu menulekte yeniden 32 bin liralık keten tohumu satılmış ve bunlar iki Yunan motörile sevkedilmiştir.

Romanya ve Bulgaristan zeytin almakta devam etmektedirler, Yugoslavya, İsviçre, Cekya ve İsviçre yapılan satışlarla birlikte dünkü ihracat 81 bin lirayı bulmuştur.

Halkevinde lisan kursları

Eminönü Halkevinde Almanca kurslarına 14/Birinciteğrin/Pazartesi ve Fransızca kurslarına da 15/Birinciteğrin/Salı günü başlanacaktır. Kaydolmak isteyenlerin ikiser vesika fotoğrafı ile Çağaloğlundaki Evimiz bürosuna müracaatları.

Bir çocuk sokağa düşüp öldü

Aksarayda oturan Arif isminde birinin 7 yaşındaki kızı Sabahat, pencereden sokağa bakarken birdenbire başı dönmüş ve 10 metre irtifadan sokağa düşmüştür.

Baş parçalanmış yaralı, kaldırıldığı Haseki hastanesinde ölmüştür. Cesedi muayene eden adliye tabibi Salih Haşim, defnine ruhsat vermiştir.

Zimmetine para geçiren bir memur muhakeme edildi

Zimmet suçundan Asliye 8 nci ceza mahkemesine verilen Defterdarlık muhakemat kalemi mutemedi Asımın dün muhakemesine başlanmış ve hakkında sorgu hâkimliğine verilen tevkif kararı da infaz edilmiştir. Suçu, aleyhindeki iddianı reddetmiştir.

Bir motörde bulunan kömürler tutuştu

Kuruçesme rıhtımına bağlı Ömer kaptana aid Mansuru Bahri motöründe bulunan maden kömürleri dün birdenbire ateş almış ve kısa bir zamanda büyüyen motörün ahab kısmına sirayet etmiştir.

Yangından haberdar edilen deniz ifaiyesinin müdahalesiyle bir müddet sonra ateş söndürülmüş ve hâdisenin etrafında tahkikata başlanmıştır.

Taksim, Sıraselviler yolunun asfaltlanması işi ihale edildi

Belediye Taksim, Sıraselviler arasındaki yolu asfalt yapmağa karar vermiştir.

Bu yolun tretuar ve asfalt göse inşaatı 52 bin liraya önmümüzdeki Perşembe günü ihale edilecektir.

Kadıköy ve Yesilköy mntaka şosesinin katranlatılması işi de dün 14 bin liraya müteahhidiye ihale edilmiştir.

Askerlik işleri:

Şubeye davet

Beyoğlu Askerlik Şubesinde: Beyoğlu askerlik şubesinde kayıtlı Yd. Lv. Atg. Hüseyin oğlu Zeki (16443) kendisinden bir hususun tahkiki için Şehzadebaşında Fatih Askerlik Dairesine müracaat etmesini, İstanbul haricinde ise sarih adresini bildirmesini rica ederim.

Muvaffakiyetleri görülen öğretmenler terfi ettirildiler

İstanbul muhtelif semtlerinde yeniden 9 ilk okul açılmıştır.

Yeni okullar, Fatih Atpazasında 67 inci okul, Fatih Zincirlikuyuda 68 nci okul, Beyoğlu Bomontide 53 üncü okul, Beşiktaş Ortaköyde 54 üncü okul, Sarıyer Büyükdere 55 inci okul, Bakırköyde 5 inci okul, Kartal Küçükyalıda 3 üncü yatı okulu, Şile Kârvansaray köy okulu, Şile Karabeyliye köy okuludur.

Şehrimizdeki ilk okullarda muvaffakiyetleri görülen 16 öğretmenin başöğretmenliğine terfi ettirilmişlerdir. Bu öğretmenler şunlardır:

Fatih 12 inci okuldan Naci Gür, Kasımpaşa 7 inci okul başöğretmenliğine, Fatih 24 üncü okuldan Hasene İlgaz Fatih 51 inci okul başöğretmenliğine, Fatih 56 inci okuldan Hikmet Aktürk Rami 57 inci okul başöğretmenliğine, Eminönü 61 inci okuldan Mustafa Rena Eminönü 66 inci okul başöğretmenliğine, Fatih 40 inci okul öğretmeni Nezihe Tulga, Rami 35 inci okul başöğretmenliğine, Beyoğlu 44 üncü okuldan Nihad Ergül Beyoğlu 53 üncü okul başöğretmenliğine, Fatih 55 inci okuldan Raif Soyal Fatih 22 inci okul başöğretmenliğine, Eyüb 33 üncü ilk okuldan Abdülkadir Erdiç Bakırköy 5 inci okul başöğretmenliğine, Sarıyer 14 üncü okuldan Kemal Besen Yalova merkez okulu başöğretmenliğine, Sarıyer 30 uncu okuldan Mes'ud Karaoğlu Rumelikavağı 41 inci okul başöğretmenliğine, Üsküdar Alemnar köy yatılı okuldan Zeki Boran Şile merkez birinci okul başöğretmenliğine, Eyüb 37 inci okuldan Vahid Kuray Kartal 3 üncü yatılı okul başöğretmenliğine, Beyoğlu 1 inci okuldan Kaplan Vural Şile Tekkeköy yatılı okul başöğretmenliğine, Beykoz Buzhaneköy yatılı okulu öğretmeni Fetahat Çataloğlu Şile Tekkeköy yatılı okul başöğretmenliğine terfi ettirilmişlerdir.

Ayrıca ilk okul öğretmenleri arasında da bazı nakiller yapılmıştır.

Dahiliye Vekili şehir işleri hakkında izahat aldı

Dahiliye Vekili Faik Öztrak dün Belediye'ye gelerek Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar'la görüşmüş ve muhtelif işler hakkında Validen izahat almıştır.

Birkaç nükte

(Başarafa 2 nci sayfa'da) başısı doktor Herz, Londra katolik piskoposlarından kardinal Bourne'ye pek samimi dostu idi. Bir gün bir ziyafette tesadüfen yan yana oturan iki din adamı, öteden beriden konusurlarken, kardinal dostuna bir muziblik yapmak istedi, ve onun domuz eti yemediğini bile bile: — Fazıl üstadım, dedi... su nefis domuz kızmaktan bir lokmacık olsun lütfen buyuracağımızı ne zaman görebilmek saadetine erişeceğim? — Katoliklerin asla evlenmedikleri malumdur. Hahambaşı rıkına hâs bir kurnazlıkla taşı gediğine koydu, ve: — Düşün ziyafetinizde bulunduğum gün, inşallah! cevabını verdi.

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (430) lira olan 1000 Kğ. Mayı sabun (14.10.1940) zartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahiliye komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (32) lira (25) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaille birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9190)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Bartın deresi boğazında Boğazköy yakınında müessesece imtiyaz almış olan mntakadan «5000» beş bin ton dolomit taşı ihracı ve Karabükte müesseseimiz sahasına nakli işi bir müteahhidiye ihale edilecektir. Şartnamelerle yapılacak mukavelename sureti İstanbulda Sümer Bankası İstanbul şubesinde Ankara Sümer Bankası Genel Müdürlüğü ticaret şubesinde ve Karabükte müessese müdürlüğünden bedelsiz olarak alınabilir. Talib olanların en geç 20.10.1940 tarihinde saat 12 ye kadar müessese müdürlüğüne tekliflerini vermeleri ilân olunur.

Bu PERŞEMBE AKŞAMI SARAY Sineması

TRADER HORN filmine nazire olarak yapılan mevsimin ilk süper filmi FRANZIZCA SÖZLÜ

KARA GÜNEŞ (STANLEY ve LIVINGSTONE)

Şahesetini takdim ediyor. Baş Rollerde:

SPENCER TRACY - RICHARD GREEN

Bakir ormanlarda, 3 sene mütemadiyen çalışılan ve 11 milyon dolara mal olan ve binlerce figüranın iştirakile vücutta getirilen

DÜNYANIN EN BÜYÜK MACERA ve SERGÜZEŞT FİLMİ dünya sinemalarında 6 ay müddetle gösterilmiştir.

Bu Akşam SÜMER Sinemasında

İngiliz Kralının müsaadei mahsusası ile İngilterede EUC KINGHAM SANDRINGHAM ve BALMORAL saraylarında çevrilen

ZAFER SENELERİ

SÜPER FİLMİNİN ilk irası şerefine BÜYÜK GALA SUARESİ TAMAMEN TABİİ RENKLİ - İNGİLTERENİN MUAZZAM TARIHİ SAFHASI BİR ŞEREF VE ZAFER ASRI

Baş Rollerde:

ANNA NEAGLE... Kraliçe VICTORYA rolünde ADOLF WALBROOK... Prens ALBERT rolünde SIR GEDRIC HARTWICK... Lord PALMERSTON rolünde

HAMİŞ: Bu film 4 sene evvel gösterilmiş olan film ile hiçbir müddetli

14 Eylül tarihli bilmecemizde kazananlar

14 Eylül tarihli bilmecemizde kazananları aşağıya yazıyoruz: İstanbul'da bulunan okuyucularımızın Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra hediyelerini bizzat idarehanemizden almaları lazımdır. Traşa oku, yuvarlak sabun hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Üç liralık kitab
Eskişehir lise sınıf 3-D de 570 numaralı İbrahim.

Bir Şirley albümü
Eskişehir Çamlıca kız lisesi sınıf 2/A da Müzeşher Okay.

Muhtıra defteri
(Son Posta hatralı)
Eğirdir istasyon şefi Raşid Tamer kızı Sabahat, Mardin ıca kâtibi Receb kardeş Kemal Özkan, Afyon Karahisar Namık Kemal ilk okulu sınıf 4 de 277 Hayri Koç.

Mürekkekli kalem
(Son Posta hatralı)
İstanbul Nişantaşı ikinci kız orta okulu sınıf 3-A dan Zehra Gürcan, İstanbul birinci ilk okul sınıf 5-B de 161 Muammer, İstanbul Beyazıt Fud paşa caddesi 23 numarada İzzet Alper, İstanbul Bakırköy kız orta okulu sınıf 2 de Güzin Uludağ.

Kurşun dolma kalem
(Son Posta hatralı)
İstanbul Ticaret lisesi sınıf 2 de Bülend Tanyeri, İstanbul Karagömrük orta okulu sınıf 3-Ede 269 Fehmi, İstanbul Şişli Hacı Mansur sokak 14 numarada İhami, İstanbul Fatih 18 inci ilk okul sınıf 5-B de Nihad Gülseli.

Diş fırçası
(Son Posta hatralı)
Ankara Altındağ 226 numarada K. Sertyel, Çorum askerlik şubesi altında berber Hamdi oğlu Galip Bayrak, Burdur diş tabibi M. Emin oğlu Ünal.

Diş macunu
İzmit şimendifer depo kâtibi Emin

Albüm
(Son Posta hatralı)
Ankara Orhan sokak 5 numaralı Atabarut apartman 11 numaralı Erol Pek, Eskişehir Muttalib caddesi 180 numarada Fahri Balkal, Zile tikişli ilk okulundan 164 numaralı Nahid Soydan.

Ayna
(Son Posta hatralı)
İstanbul Çağaloğlu erkek orta okulu sınıf 1 den Sabri.

Kitap
Henek posta telgraf şefi Şahabettin Çakar, Çanakkale vatan jandarma alay komutanı oğlu Mustafa Aza, Eskişehir Ülkü ilk okulu sınıf 1 de 68 Uğuz Şenler, Erzurum evi karşısı 70 numarada veteriner binbaşı kızı Mübeccel.

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (430) lira olan 1000 Kğ. Mayı sabun (14.10.1940) zartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahiliye komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (32) lira (25) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaille birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9190)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Bartın deresi boğazında Boğazköy yakınında müessesece imtiyaz almış olan mntakadan «5000» beş bin ton dolomit taşı ihracı ve Karabükte müesseseimiz sahasına nakli işi bir müteahhidiye ihale edilecektir. Şartnamelerle yapılacak mukavelename sureti İstanbulda Sümer Bankası İstanbul şubesinde Ankara Sümer Bankası Genel Müdürlüğü ticaret şubesinde ve Karabükte müessese müdürlüğünden bedelsiz olarak alınabilir. Talib olanların en geç 20.10.1940 tarihinde saat 12 ye kadar müessese müdürlüğüne tekliflerini vermeleri ilân olunur.

Bu PERŞEMBE AKŞAMI SARAY Sineması

TRADER HORN filmine nazire olarak yapılan mevsimin ilk süper filmi FRANZIZCA SÖZLÜ

KARA GÜNEŞ (STANLEY ve LIVINGSTONE)

Şahesetini takdim ediyor. Baş Rollerde:

SPENCER TRACY - RICHARD GREEN

Bakir ormanlarda, 3 sene mütemadiyen çalışılan ve 11 milyon dolara mal olan ve binlerce figüranın iştirakile vücutta getirilen

DÜNYANIN EN BÜYÜK MACERA ve SERGÜZEŞT FİLMİ dünya sinemalarında 6 ay müddetle gösterilmiştir.

Bu Akşam SÜMER Sinemasında

İngiliz Kralının müsaadei mahsusası ile İngilterede EUC KINGHAM SANDRINGHAM ve BALMORAL saraylarında çevrilen

ZAFER SENELERİ

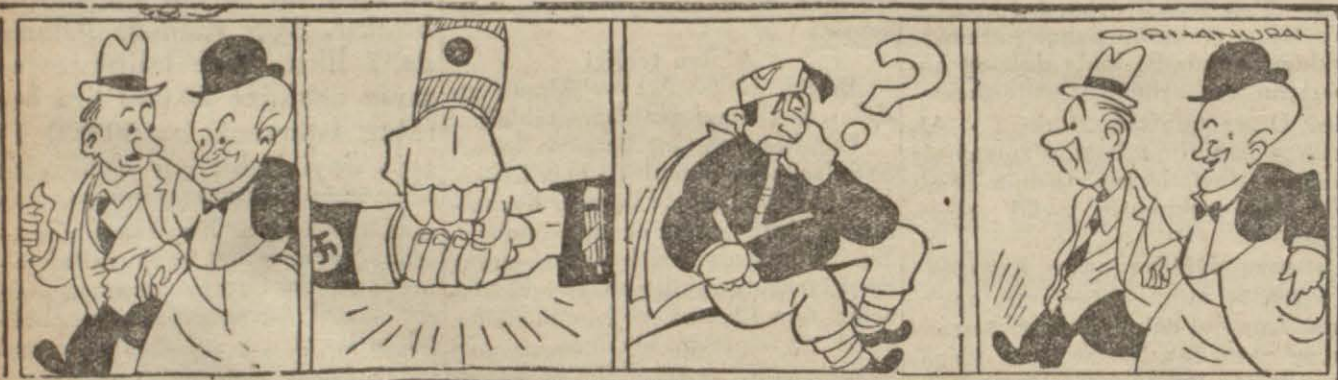
SÜPER FİLMİNİN ilk irası şerefine BÜYÜK GALA SUARESİ TAMAMEN TABİİ RENKLİ - İNGİLTERENİN MUAZZAM TARIHİ SAFHASI BİR ŞEREF VE ZAFER ASRI

Baş Rollerde:

ANNA NEAGLE... Kraliçe VICTORYA rolünde ADOLF WALBROOK... Prens ALBERT rolünde SIR GEDRIC HARTWICK... Lord PALMERSTON rolünde

HAMİŞ: Bu film 4 sene evvel gösterilmiş olan film ile hiçbir müddetli

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan bey siyasi vaziyet hergün yeni bir manzara arz ediyor..

... Üçler ittifakından sonra Mihver devletleri..

... İspanyayı da aralara alarak bir dörtlük bloku teşkil etmek istiyorlar.

Hasan bey — Şunu bilmem amma dostum ikiler, üçler, dörtlükler derken sulh bühâneti...

Gaib araniyor

Zevcim Ercişin Beyazid mahallesinden Şerif oğlu Cemal iki sene evvel Kadınhanıdan ayrılmış ve şimdi nerede olduğunu meçhul bulunmuş olduğundan kendisinin veya onu tanıyanların adresini bana bildirmelerini insanliyet namına rica ederim.

Kadınhanında karısı Fatma

Bir faciyanın senelerce sonra öğrenilen tafsilâtı (İtalia) balonu kutubda nasıl parçalanmıştı?

Bu facia ile şöhretini, mevkiini, herşeyini kaybeden General Nobile nihayet ağzını açtı

(İtalia) nın düşüp parçalanması, memleketimin nefsimi reva görüldüğü muamelelere uğramaktansa, şimalde, buz üzerinde ölmeği tercih ederdim...

Bu sözleri söyleyen, bundan on bir sene evvel, İtalyada, Sinyör Musoliniden sonra en çok tanınmış, sevilmemiş olan, meşhur şimal kutbu kahramanı General Nobile'dir. Bir zamanlar ülkesinin en büyük kahramanlarından biri olarak baş tacı edilen, sonraları unutulmanın zalim kuyusuna atılan General Nobile şimdi Amerikada, Illinois eyaletinde tayyarecilik mektebinde hocalık yapmaktadır. Bu vazifeyi de, bundan evvelki Papa on birinci Pînin sayesinde elde etmiştir.

İtalia kabili sevk balonunun şimal kutubunda düşüp parçalanması ile, generallikten atılan, üstelik kendisine müdafaa hakkı da verilmiyen Nobile, ilk önce (İtalia) nın bedbaht akibetinden bahsetmeğe hiç yanaşmadı. Başka başka mevzulara geçti. Meşhur Norveçli kâşif Amundsen'in tayyaresinde nasıl pilotluk ettiğini, 1926 da Şimal Kutbu üzerinden Alaskaya yaptığı seferleri anlattı. (Amundsen'in, Nobileyi kurtarmak için Şimal Kutbuna uçtuğunu ve orada hayatını feda ettiğini elbette hatırlarsınız).

Nobile nihayet (İtalia) faciasını da nakil ve ifşa etti. Bakınız, nasıl: — Norge ile yaptığım uçuştan sonra, faal hayattan çekilebildim. İsmim, şöhretim, şerefim dillerde destandı. Vatandaşlarımın sevgi ve saygısına mazharım. O zaman çekilseydim, şerefimle mütenasib bir şekilde huzur ve sükün içinde yaşayabilirdim. Fakat memleketime daha yapılacak hizmetlerim vardı. Yaptıklarımı kâfi bulmamıştım. Şimal kutubunda öğrenilecek birçok gizli noktalar kalmıştı. Bunun üzerine (İtalia) ile ikinci seferimi hazırladım. Amma, bu ikinci seferim böyle bir akibete uğrayacağı, ve böyle bir felâkete düşürüleceğimi düşünmemiş miydim sanki?.. Düşmanların pek insafsızca davrandılar. Aleyhime savurdıkları çirkin ithamlara karşı bana müdafaa hakkı dahi verilmedi.

Size seferi anlatayım. Hava, hiç de en iyi durumunda değildi. Fakat Kutba yaklaştıkça sevincim artıyordu. Üç motörümüz, ucu bucağı görünmez buz ummanına karşı akur bir savitle gürülüyor, gürülüyordu. Nihayet Kutbuların üzerine vardık, muvaffakiyete ulaştığımız.

Nobilenin bundan sonraki anlatıklarına nazaran bu havalide hava çok çabuk değiştiği için, Nobile ile iki muavininin tasarladığı, buzlu araziye inip hava rasadları yapmak planları suya düşüyor. Kutba atılmak üzere Papa Pi tarafından Nobileyi verilen hac, balondan aşağıya atılıyor, Nobile, yapılan hatalardan ilkin, birinci defa olarak itiraf ediyor:

— Havanın fenalığından dolayı Kings Baya avdet uçuşumuzun güç olacağını, ve 800 millik uçuş esnasında müthiş rüzgârlarla karşılaşacağımızı bildiğim için, şimal Amerikası kıtasından 1200 mil mesafede bulunan Mackenzie'ye doğru yol almamamı teklif ettim. Orada daha

General Nobile kutub seferinden müsaid rüzgâr bulabilirdik. İsveçli rasadçı havaîye mütehasısı arkadaş, bu teklifi hoş bulmadı, ve Kings Baya dönülmesinde ısrar etti. Mantığıma aykırı gelmekle beraber, arkadaşın bu fikrini kabul ettim, ve bu kabul ediş balonun düşüp parçalanmasını intaç etti.

İnsanı kör eden buz ve kar fırtınaları ve sis tabakaları arasından süzülmiye çalışarak Kings Baya doğru yol aldık. Sis, yukarıya doğru olmak üzere 6000 kademlik bir mesahayı kaplıyordu. Geminin sislerin aşısından uçmasını emrettim. Spitzbergen sahiline almış mil kadar kalmıştık ki, balonun irtifasını kaybetmekte olduğunu sezdim. Muazzam gemimizin üstünü buz kaplamıştı. Yeni baştan irtifa kazanmak için yaptığımız bütün teşebbüsler fayda vermedi. Buz tabakalarına doğru müthiş bir süratle iniyorduk. Her üç motörün de durdurulmasını bağıarak emrettim. Bütün olup bitenler «sanîyeler» içinde cereyan etmişti. İlk önce geminin kütü, buzlara çarptı, arkadaşları motör parçalandı ve orada bulunan arkadaş öldü.

Muazzam gemimiz ileriye doğru bir sıçradı, ve burnu buza çarpınca, içinde benden başka yedi arkadaşın bulunduğu kontrol dairesi tuzla bulaşmıştı. Kendimize geldiğimiz vakit, hepimizin yara bere içinde suraya buraya fırlatılmış bir halde kaldığımız, ve kabili sevk balonun torbasının da içinde diğer yedi kişi olduğu halde uzaklarda yüzdüğünü gördük. Bir daha da ne gemiden, ne de bu yedi arkadaşın haber alamadık.

Benim sağ bacağımla, sağ kolum kırılmıştı. Kaptanım Coccioninin bir bacağı kırılmış, İsveç rasadçı havaîye mütehasısı da yaralanmıştı. Buzlar arasında tıkanmış kalmış, nerede olduğumuzu bilmiyorduk. Derken arkadaşlardan biri, imdad rayosunu bütün alıcı ve verici aletlerle birlikte buldu, çıkardı. Fakat sadmenin şiddetinden birçok yerleri kırılmıştı. Saatlerce uğraştıktan sonra makine tamir edildi ve S. O. S. imdad işaretlerini vermeğe başladık. Bir ara baktım ki, arkadaşlardan bir diğeri, benim önceden hazırladığım imdad torbasını bulmuş. Bu torbada küçük bir kırmızı çadır, sıhhi levazimat, ve üç kişiye bir hafta kadar yetecek olan atekşif edilmiş gıda vardı.

Telâzimizle imdad bulmak im-

dönüşte arkadaşlarla birlikte

kâni ortadan kalkınca, felâkete uğradığımızın dördüncü günü içlerimde hava rasadları mütehasısı arkadaşımızın da bulunduğu üç kişilik bir kafilâ yardımı temin etmek maksadile yola düzöldüler.

Hikâyenin burası faciyanın en mühim noktasıdır. Fakat Nobile tarafından meskût geçilmiştir. İsveçli rasad mütehasısının dahil bulunduğu üç kişilik heyetten iki İtalyanın, yolda İsveçliyi yedikleri iddia edilmiş, fakat bu iddia isbat olunamamıştı. Kaptan Hariano ve kaptan Lappi adında olan bu İtalyanlar Krassin bu kıranı tarafından kurtarılmışlardı. Bundan sonra ortaya atılan iddialar heyeti seferiye reisi Nobileyi daha fazla itham vesilesi teşkil etmişti.

Diğer taraftan kırmızı çadırda kalan beş felâkette bekleyiyorlardı. Nihayet bir İsveç tahliyesi tayyaresi kazazedeleri bulmuş, ve yiyecek atmıştı. Aynı zamanda Amundsen eski pilotu ile olan düşmanlığı, dargınlığını unutarak beş arkadaşile birlikte bir Fransız tayyaresine binerek Nobileyi aramaya çıkmış ve bu uğurda ölmüştü.

Nobile kurtuluşunu şöyle hikâye ediyor:

— Nihayet bir gün, semada kapaklarla mücehhez küçük bir tayyare görüldü. Ve civarımıza kondu. İsveçli bir askerî pilot kontak kapamadan çadırımıza geldi. «Haydi generalim dedi, gidelim» razi olmadım. Evvelâ arkadaşlarımı bilhassa yaralı arkadaşım Coccioniyi götürmesini söyledim. Ayak diredi, olamaz emir aldım. Evvelâ sizi götüreceğim dedi. Arkadaşlar da onun tarafını tuttular. «Şen merkeze gitmeli, bizleri kurtarmak için icab eden direktifleri vermeli» dediler. Kendi kendime düşündüm: «Bacağımla, kolum kırık. Burada kalmış olsam onlara ne faydam olacak» dedim, tayyareye bindim, ve felâket sahasından uzaklaştım.

Hind Müslümanları ve İngiltere

New-Delhi 30 (A.A.) — Hindistan müslüman birliği reisi Djinna dün şu beyanatta bulunmuştu:

Akibetimiz İngilterenin akibetine bağlı bulunmaktadır. İngiltereye yardım etmek için son damla kanımızı kadar önceğimiz gibi, son metelişimize kadar da vereceğiz.

nim, kalktı, giyinmeden onların yanına indi. Hafize kadın dışarıya çıkmıştı. Fırsatı kaçırmıyan anne, kızına sordu:

— Kuzum! Kocanın aranızda ne var?

Böyle bir suali hayretle karşılıyan Müjgân, omuzlarını kaldırıp, dudaklarını bükerek cevap verdi:

— Hiç!

— Kavga, falan, etmediniz mi?

— Ne vakit?

— Siz yola çıkmadan önce.. yahud ki daha evvel.

Müjgân, Besime Hanımın öldüğü akşamki vak'ayı hatırladı ise de, söylemeğe lüzum görmedi.

— Havır! dedi.

— Saimin sana muamelesi nasıl?

— İyi, hattâ, geleceğimize yakın daha da iyileşti.

— Seni buraya niçin yolladı, durup dururken?

— Yoruldun, üzüldün, zayıfladın, dedi. Anneni de göreceğin gel-

Tarihten fıkralar

Argoda para

Eski gümüş yirmi beşliğe İstanbul külhanleri «Manda gözü» adını koymuşlardı. Bugün, İstanbul külhanlerinin ağzında gümüş liranın adı «Atatürk», kâğıd liranın adı «Çiftçi», beş liralık banknotun adı «Kurdlu», on liralık banknotun da «Kıvılcık»dır.

Bir okuyucum: «Geçmiş zamanlarda eski paralarımıza nasıl isimler takılmıştı?» diye soruyor. Hatırlamadık kalan birkaç ismi kendisine yazıp bana da bir tarih sohbeti mevzuu çıktı.

Üçüncü Mustafa zamanında Büyük kıt'ada altınlar kesilmişti. Üzerinde nakş yoktu. tuğra ve yazıların etrafına düz veya noktali iğirler, üçer değirmi çizgiler çekilmişti. Halk bu altınları «Aynalı» adını koydu. 1138 de İran seferi esnasında, Üçüncü Ahmed adına Tebriz, Tiflis ve Erivanda altın sikkeler basılmıştı. O zamana kadar paraların kerarında tırl yoktu; ilk defa olarak bu paralara tırl yapıldı. Altınların adı da «Zincirli» kaldı.

İkinci Mahmud harb masrafı karşılığı beş kuruşluklar bastırılmış, bu paralar da «Cihadiye» isimle şöret kazanmıştı. Gene sultan Mahmudun yirmi birinci cülüsü yılı mü-nasebetile bastırıldığı altınları «Gazi» ve «Sandıklı» isimleri kondu.

Üçüncü Mustafa zamanında kesilmiş bir gümüş para elden ele «Ay yüzü» diye dolaştı. İkinci Mustafa zamanında da ilk defa olarak basılan tuğralı altınları «Zeri mahbûb» denildi.

«Zincirli» altınların Mısırda da basıldı. Bunlara da «Mısır zincirli» yahud «Fındık altını» isimleri verildi. Abdülmecidin cülüsü mü-nasebetile basılan yirmi kuruşluk altın paraları, halk o zaman pek beğendi ve «Memduhiye» ismi verildi.

Meskûkât kataloglarının argo bakımından karıştırılması uzun bir iştir.

İk maddalya

Gene aynı karîm soruyor: «Bizde ilk maddalya ne zaman basılmıştır?» İlk maddalya, birinci Mahmud zamanında basılmıştır. Bu maddalya müstaitil şeklinde ve 67X44 milimetre büyüklüğünde idi. Ağırlığı 12 dirhem bir buçuk kıratı. Tarihi yoktur. Altından basılmıştır. Bir tarafında tuğra vardır. Bir tarafında da bir ayeti kerime yazılmıştır.

Hicri 1168 de, üçüncü Osman zamanında para basılmıştı. Bunun hatırası olarak beyzî şeklinde 27X39 milimetre büyüklüğünde ve 8 dirhem 2 kırat ağırlığında bir altın maddalya basılmıştı. Bir tarafında padişahın tuğrası, bir tarafında Sikk-i cedide darebe fi İslâmbol 1168» ibaresi yazılmıştı.

«Hilâl maddalyası» adını taşıyan üçüncü maddalyayı da, üçüncü Selim, Napolyonun Mısır işgali sırasında İngiliz donanmasının Fransız donanmasını Abenkirde yakması mü-nasebetile bastırılmış. Bu maddalya, altın ve gümüş olarak iki derece üzerine basılmış, Mısır seferine iştirak eden Türk ve İngiliz askerlerine dağıtılmıştı. Üzerinde «1801» Milâdi tarihi vardır.

Ahmed Rasim merhum, tarihinde (33) kadar Osmanlı maddalyası tesbit etmiştir.

R. E. Koçu

İtalyan Hariciye nazırı

Roma, 30 (A.A.) — Stefani ajansından:

Kont Ciano, beraberinde Alman seferi Von Mackensen olduğu halde bu sabah Roma'ya avdet etmiştir.

Müjgânın içine ansızın bir vesvese ârız oluvermişti.

— Niçin soruyorsunuz bunları, anneciğim?

Şehime hanım: «Acaba söyleyim mi, söylemeyim mi?» diye tereddüd ediyordu. Nihayet: «Nasıl olsa, önünde sonunda öğrenecek değil mi?» diye düşündü, ve:

— Herhalde, aranızda bir şey geçmiş olacak ki.. mukaddemesini yaptı.

— Vallah, geçmedi! Fakat sizin dilinizin altında bir şey var, anne.

— Var, ya! Herif seni boşamış!

Genc kadının kıl bile kıpırda - madi. Sadece sordu:

— Boşamış mı? Ne biliyorsa - nuz?

— İbrahim Efendiye gönderdiği mektub boş kâğıdın imiş.

— Boş kâğıdın mı?

— Evet.

— Tuhaftır! Bunu da yaptı, ha?

Bu sözlerle ufak bir itiraf seziliyordu. Evlâdının daha da söylet-

Hâdiseler Karşısında

Ferman okunmuyor ki

«Tozdan dumandan ferman okunmuyor ki!» hikâyesini bilen de vardır, bilmiyen de..

Bilmiyenler, bilenlerden öğrensin, demeyeyim de bildiğim tarzda anlatayım:

«Günün birinde tilki, ayağa rast gelmiş:

— Ayrı kardeş, demiş, beñ sana bir iyilik edeceğim.

Ayı cevap vermiş:

— İyilik etmek senin huyun değil dir amma, bu sefer nasıl oldu bilmem.

Tilki anlatmış:

— Ben bir yerde güzel bir bağ billyorum, üzümleri fevkalâde, seni oraya götürürüm; doya doya üzüm yer-

sin.

Ayı yüzünü buruşturmuş:

— Bu işde sayım suyum yok.. derd-siz başuma derd mi açacaksın? Bağın sahibi, bizim bağa girdiğimizi görünce üzerimize hücum etsin.. Sen belki kaçır kurtulursun amma, ne olursa bana olur.

Tilki gülmüş:

— Ben seni tehlike olan yere hiç götürür müyüm ayrı kardeş. Bağın fermanı bende..

Ayı inanmış, birlikte yola çıkmış - lar, bağa girmişler.

Ayı tam üzüm yemeğe başlayacağı zaman, tilki ile onun bağa girdiğini gören bağ sahibi de köylülere başına toplamış, bağın etrafını çevirip çerçile yirmişler. Tilki, tehlikeyi sezince kaçırvermiş. Köylüler ellerinde sopa -

lar ayağa hücum etmişler. Toz du - mana katılmış.. ayı avazı çıktığı ka - dar bağırması:

— Tilki kardeş hanı sende ferman vardı?

Uzaktan ayının sesini duyan tilk cevap vermiş:

— Tozdan dumandan ferman okunmuyor ki!..»

Genç edibler:

— Hele biraz bekleyin, diyorlardı biz ne eserler vereceğiz..

Evvelki gün tanıdığım bir kırtasiyeciyi uğramıştım. Kırtasiyeci ile konuşurken lâf arasında kâğıd buhranı, dolma kalem buhranı da mevzuu bahs olmuştum:

— Kâğıd bulunmuyor, demişti, bu lunsda da pek pahalı. Hele dolma kalem hiç yok.

Kırtasiyeciden çıktuktan az sonra yolda «hele biraz bekleyin» diyen genç ediblerden birine rastgeldim:

— Müstakbel üstad, dedim, hanı eserler.

Cevap verdi:

— Bu kâğıd, kalem buhranında eser yazılır mı ki!..

Güldüm:

— Anlaşıldı, dedim, «tozdan dumandan ferman okunmuyor ki!» hikâyesi. Çok güktür ki, inayur da peş-nizden gelen olmamıştı.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Elbiseyle duş yapanlar

Elbiseyle duş yapanların hepiz gördünüz mü? «Görmedik» diyecekler pek çok olacak. Onlara görmüş olduklarını isbat etmek kolaydır. Herhalde sinemaya gitmişler ve sinemada yağmurda insanları görmüşlerdir. İşte sinemalardaki yağmurlar elbiseli kimselerin duş altında insanmalarının filme çekilmesinden başka bir şey değildir.

Yağmurda insanların filmleri çekileceği zaman stüdyonun yağmur atelyesine götürülürler. Orada aynen duş tertibatına benziyen tertibat mevcuttur. Musluk açılır ve onlar elbiseli oldukları halde bu duşlar altında insanı, yukarıda söylediğimiz gibi elbiseyle duş yapmış olurlar.

Yağmurda insanları görmüşlerdir. İşte sinemalardaki yağmurlar elbiseli kimselerin duş altında insanmalarının filme çekilmesinden başka bir şey değildir.

Yağmurda insanların filmleri çekileceği zaman stüdyonun yağmur atelyesine götürülürler. Orada aynen duş tertibatına benziyen tertibat mevcuttur. Musluk açılır ve onlar elbiseli oldukları halde bu duşlar altında insanı, yukarıda söylediğimiz gibi elbiseyle duş yapmış olurlar.

Bay «B. D.» ye:

— Hayır, mes'ul olmazsınız, sual karşısında da kalmazsınız. Evvelâ nikâhınıza yaptırılmış, sonra ebeinin imza edeceği kâğıda nüfus idaresine müracaat ediniz. Çocuğun tescil muamelesini yaparlar. Yalnız vakit geçirmemek lüzum.

Bay «H. K.» ya:

— Vakti biraz araştırılınca, yeni kurulan her yuva bir «hayat şirketi» demektir, fakat görüyorum ki, siz bu şirketi pek «tüccar» ca kabul ediyorsunuz. Talebelerinizin karşı taraf üzerinde çok fena tesir yapmasından korkunuz. Biraz mutedil, biraz uysal olunuz, sonra da bu işin hallini ailenizden veya dostlarınızdan birine bürakınız.

Edremitde Bayan «B. B.» ye:

Genç kadın bezgin bir tavır ta - kındı.

— Hangi birini söyleyim, anne? Yılan hikâyesi.

— Ya, biraz evvel hoşnudluk beyan ediyordun gibi idin?

— Kocadan, anadan, babadan şikâyet edilmez olduğunu gene sizden öğrendim.

— Evlâdım; hicranların varsa dön. Sonra teknil kababat senin üzerine yüklenir.

Müjgânın böyle bir mucib sebebe ihtiyacı da yoktu. İlk lâkayid karşılığında boşanma haberi, o farkında dahi olmadan kadınlık haysiyetini, gurunu rencide etmişti. Bunun en tabii aksülâmeli olarak, tâ ilk gün - denberi uğradığı sukutu hayali, çektiği mihnetleri, Saimin yersiz, sebebsiz kışkançlığını, annesinin öldüğü gün ettiği kaba muameleyi, bundan önce ve sonra kayıtsızlığı, nobranlığı ile kendisini nasıl soğuttuğunu ve nihayet ortada fol yok, yumurta yokken, hava tedbiri bahane ederek ve hidenbize iyileşmiş gibi gö-

Menedilen şeyi yapmak

Amerikada yaz mevsimini geçirmişler için şehirlerin gittikleri bir köyde köylüler, bahçe ve tarlaların şehirli tarafından çiğnenmelerinden ağaçlardaki dalları koparılmasından bizzardılar. Birçokları tarla ve bahçelerine, «buraya gir - mek, burada oturmak, ağaç dalı koparmak yasaktır» levhaları asmışlar. Fakat hiç bir faydasını görmemişlerdir. Yalnız bir tek köylü bahçe - sinin birkaç tarafına «buraya her - sine serbestçe girebilir, oturabilir, ağaçlardan dallar koparabilir» yazılı levhalar asmıştır. Menedilen yerlere herkeş girdiği halde bu köylünün bahçesine ne giren, ne de bir ağaç - tan bir dal koparan olmuştur.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularıma cevablarım

Bay «B. D.» ye:

— Hayır, mes'ul olmazsınız, sual karşısında da kalmazsınız. Evvelâ nikâhınıza yaptırılmış, sonra ebeinin imza edeceği kâğıda nüfus idaresine müracaat ediniz. Çocuğun tescil muamelesini yaparlar. Yalnız vakit geçirmemek lüzum.

Bay «H. K.» ya:

— Vakti biraz araştırılınca, yeni kurulan her yuva bir «hayat şirketi» demektir, fakat görüyorum ki, siz bu şirketi pek «tüccar» ca kabul ediyorsunuz. Talebelerinizin karşı taraf üzerinde çok fena tesir yapmasından korkunuz. Biraz mutedil, biraz uysal olunuz, sonra da bu işin hallini ailenizden veya dostlarınızdan birine bürakınız.

Edremitde Bayan «B. B.» ye:

Genç kadın bezgin bir tavır ta - kındı.

— Hangi birini söyleyim, anne? Yılan hikâyesi.

— Ya, biraz evvel hoşnudluk beyan ediyordun gibi idin?

— Kocadan, anadan, babadan şikâyet edilmez olduğunu gene sizden öğrendim.

— Evlâdım; hicranların varsa dön. Sonra teknil kababat senin üzerine yüklenir.

Müjgânın böyle bir mucib sebebe ihtiyacı da yoktu. İlk lâkayid karşılığında boşanma haberi, o farkında dahi olmadan kadınlık haysiyetini, gurunu rencide etmişti. Bunun en tabii aksülâmeli olarak, tâ ilk gün - denberi uğradığı sukutu hayali, çektiği mihnetleri, Saimin yersiz, sebebsiz kışkançlığını, annesinin öldüğü gün ettiği kaba muameleyi, bundan önce ve sonra kayıtsızlığı, nobranlığı ile kendisini nasıl soğuttuğunu ve nihayet ortada fol yok, yumurta yokken, hava tedbiri bahane ederek ve hidenbize iyileşmiş gibi gö-

Menedilen şeyi yapmak

Amerikada yaz mevsimini geçirmişler için şehirlerin gittikleri bir köyde köylüler, bahçe ve tarlaların şehirli tarafından çiğnenmelerinden ağaçlardaki dalları koparılmasından bizzardılar. Birçokları tarla ve bahçelerine, «buraya gir - mek, burada oturmak, ağaç dalı koparmak yasaktır» levhaları asmışlar. Fakat hiç bir faydasını görmemişlerdir. Yalnız bir tek köylü bahçe - sinin birkaç tarafına «buraya her - sine serbestçe girebilir, oturabilir, ağaçlardan dallar koparabilir» yazılı levhalar asmıştır. Menedilen yerlere herkeş girdiği halde bu köylünün bahçesine ne giren, ne de bir ağaç - tan bir dal koparan olmuştur.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularıma cevablarım

Bay «B. D.» ye:

— Hayır, mes'ul olmazsınız, sual karşısında da kalmazsınız. Evvelâ nikâhınıza yaptırılmış, sonra ebeinin imza edeceği kâğıda nüfus idaresine müracaat ediniz. Çocuğun tescil muamelesini yaparlar. Yalnız vakit geçirmemek lüzum.

Bay «H. K.» ya:

— Vakti biraz araştırılınca, yeni kurulan her yuva bir «hayat şirketi» demektir, fakat görüyorum ki, siz bu şirketi pek «tüccar» ca kabul ediyorsunuz. Talebelerinizin karşı taraf üzerinde çok fena tesir yapmasından korkunuz. Biraz mutedil, biraz uysal olunuz, sonra da bu işin hallini ailenizden veya dostlarınızdan birine bürakınız.

Edremitde Bayan «B. B.» ye:

Genç kadın bezgin bir tavır ta - kındı.

— Hangi birini söyleyim, anne? Yılan hikâyesi.

— Ya, biraz evvel hoşnudluk beyan ediyordun gibi idin?

— Kocadan, anadan, babadan şikâyet edilmez olduğunu gene sizden öğrendim.

— Evlâdım; hicranların varsa dön. Sonra teknil kababat senin üzerine yüklenir.

Müjgânın böyle bir mucib sebebe ihtiyacı da yoktu. İlk lâkayid karşılığında boşanma haberi, o farkında dahi olmadan kadınlık haysiyetini, gurunu rencide etmişti. Bunun en tabii aksülâmeli olarak, tâ ilk gün - denberi uğradığı sukutu hayali, çektiği mihnetleri, Saimin yersiz, sebebsiz kışkançlığını, annesinin öldüğü gün ettiği kaba muameleyi, bundan önce ve sonra kayıtsızlığı, nobranlığı ile kendisini nasıl soğuttuğunu ve nihayet ortada fol yok, yumurta yokken, hava tedbiri bahane ederek ve hidenbize iyileşmiş gibi gö-

Menedilen şeyi yapmak

Amerikada yaz mevsimini geçirmişler için şehirlerin gittikleri bir köyde köylüler, bahçe ve tarlaların şehirli tarafından çiğnenmelerinden ağaçlardaki dalları koparılmasından bizzardılar. Birçokları tarla ve bahçelerine, «buraya gir - mek, burada oturmak, ağaç dalı koparmak yasaktır» levhaları asmışlar. Fakat hiç bir faydasını görmemişlerdir. Yalnız bir tek köylü bahçe - sinin birkaç tarafına «buraya her - sine serbestçe girebilir, oturabilir, ağaçlardan dallar koparabilir» yazılı levhalar asmıştır. Menedilen yerlere herkeş girdiği halde bu köylünün bahçesine ne giren, ne de bir ağaç - tan bir dal kop

Askeri vaziyet

(Baştafı 1 inci sayfa)

Ruslar, yalnız Finlandiyada şiddetli bir mukavemete çarptılar. 3,5 milyon fakir Finlinin çıkarabildiği küçük orduyunun 150 milyondan fazla nüfuslu Sovyet Rusya'nın kocaman hava ve kara ordularına karşı verdiği çok canlı, çok faal ve başarılı tam askerce ve kahramanca muharebeler bütün dünyanın hayretle karışık takdir ve tahsinlerini çekti ve her tarafa ona yardım arzularını uyardı. Fakat ne mütefekkirler, ne de Amerika Finlandiyaya asker ve hattâ silâh bile gönderemediler. İsveç ve Norveç te Sovyetlerle bir harbe girmekten korktular. Bu suretle mütefekkir, medeni küçükçü Finlandiya çok kuvvetli ve kalabalık bir mütefekkir karşı yapayalnız bırakıldığı için 3,5 ay harikalar yaratacak mukavemetten sonra oldukça ağır bir sülh müabedesini imzasına mecbur oldu. İşte Sovyetlerin buca kıymetli toprak, nüfus ve servet kazançlarına karşı yaptıkları muharebe bundan ibaret olmuştur.

Hitlerle Stalinin anlaşmaları kadar gayri tabii ve muvakkat bir şey olamazdı. Bununla beraber, bir taraftan Almanya muhtelif harblerle Kanada ve Sovyetler Birliği de o sayede kolay ganimetler kazandı. Müddetçe Bay Stalin için Sovyet - Alman anlaşmasından memnun olmayacak bir şey yoktu. Ancak, vakti ki Almanya, Belçika ve Fransız ordularını ve onlara yardımcı gelen İngiliz kuvvetlerini iki hafta içinde yere serdi ve Fransayı görülmüşü bir savlet ve bir hız ile zapt ve işgal etti. O zaman Sovyet Rusya'da, beklenilmeyen bir hâdise karşısında kalanlara mahsus ruhi bir halet uyanmıştı. Çünkü onun büyük devletlerin uzun sürececek bir harbe iyice yıpranmaları idi. Bunun olmadığını görünce, harblerle zayıflayacak yerde bilâkis kuvvetlenen Almanyanın ileride belki hiç bir şey olamayacağını hattâ zarar görebileceğini hesablayarak kıssa vadedi bir iltimatından sonra Besarabyayı işgal etti.

Almanyanın, İngiltere seferine başlayacağı bir sırada, cenub doğuda hiçbir hâdise istemiyecesi aşıkardı. Fakat Sovyet Rusya, Besarabya içinde, Mihveri değil, sırf kendi menfaatini düşündüğü için acele etmeği lüzumlu gördü. Elhasıl Besarabyanın işgali hâdisesi, Sovyet Rusya - Almanya ademi tevavüzü paktnın Moskovada aktolunduğu 23 Ağustos 1939 tarihindeber, iki memleket müabecelerinde ilk resmî uygunsuzluk olmuştur.

Besarabya meselesile canlanan, Romanyanın şimal ve cenub komşularile olan ihtilâfları da sadece Mihver devletlerinin hakemliğile halledildikten sonra Almanların İngiltere adanına uçak hücumları başlamıştı. Eğer Almanya İngiltere adanını istilâsını, Avrupa karalarında yaptığı gibi, sürat ve kolaylıkla başarabilirse o zaman Sovyet Rusya'nın Avrupa Asya ve dünyaya aid siyasi, iktisadi ve akidevi bütün düşünce ve plânları altüst olacak, belki de bütün yerleri Almanyanın elinde mecbur kalacak ve üstelik mek vazyetine düşecektir. Bu hal nekti. Onun için Sovyet Rusya Almanyanın İngiltereyi sürat ve kolaylıkla ezmesini istiyemeydi.

O, aynı zamanda, cenub doğu Avrupa ve Balkanlarla olan eski alâkalarını keserek buralarını, Mihverin istediği gibi, sırf Alman ve İtalyan iradesine terk edemedi. Bu sebeble onun, birkaç hafta evvel Viyanada aktolunan Tuna konferansına davet edilmiş olmasına rağmen itiraz ettiği görüldü.

Bundan başka Sovyet Rusya'yı, malik olduğu iki patent vasıta ile, İtalyan iradesine terk edemedi. Bu sebeble onun, birkaç hafta evvel Viyanada aktolunan Tuna konferansına davet edilmiş olmasına rağmen itiraz ettiği görüldü.

Bundan başka Sovyet Rusya'yı, malik olduğu iki patent vasıta ile, İtalyan iradesine terk edemedi. Bu sebeble onun, birkaç hafta evvel Viyanada aktolunan Tuna konferansına davet edilmiş olmasına rağmen itiraz ettiği görüldü.

Mektebler açıldı

(Baştafı 1 inci sayfa)

liselerin birinci sınıflarına 3064 talebe yeniden kayıt ve kabul edilmiş, ve bu çocukların okullara tamamille yerleştirilebilmesi için yeniden 9 ilk okul açılmış ve mevcut orta okullara şubeler ve Taksim erkek orta okullarına lise sınıfları ilâve edilmiştir. İstanbulda yeniden orta okul açılmıştır.

Kumkapı erkek orta okulunun bulunduğu Fransız mektebi binası satın alınmış, Üsküdar'da Fısıkağacında yeniden bir orta okul inşa ettirilerek burada bir kız orta okul şubesi, Beyoğlu orta okulunun fazla talebesi için de bu semtte bir bina kiralanarak bir kız orta okul şubesi açılmıştır.

Sarıyerde vilâyetçe istimlak edilmekte olan bina ile Edinekapıda bulunan Rum orta okul binasında yeniden birer orta okul şubesi açılması da kararlaştırılmıştır.

Maarif Vekilliği, İstanbul orta tedrisat mektepleri kadrolarını tetkik ederken boş muallimliklere, halen ikametgâhlarına uzak semtlerdeki okullarda vazife gören muallimleri nakletmek suretiyle muallimlerin evlerine daha yakın yerlerdeki okullarda vazife görmelerini temin etmiştir.

Açık muallimliklere Üniversite mezunu veya orta tedrisat muallimliği ehliyetnamesini haiz olanlar ücretle ve yardımcı muallim ünvanına tayin olunmuşlardır. İstanbul mekteblerine maasla yeniden hiçbir muallim tayin olunmamıştır. İstanbul orta tedrisat mekteplerinde yıllardanberi muvaffakiyetle çalışan yardımcı muallimler, vazifelerinde ipka edilmişler ve bunlardan hiç birinin aslı muallim kadrosuna alınması imkânı bulunmamış ve yeniden hiçbir lise mezunu yardımcı muallim olarak tayin olunmamıştır.

Halen mekteplerde açık muallimlik kalmamıştır. Herhangi bir suretle açılacak muallimliklere derhal Üniversite mezunu veya ehliyetnamesini namzedler tayin olunacaklardır.

Talebinin sabahları okullara vaktinde yetişmelerini temin için şehir nakliye vasıtaları tarifelerine icab eden seferler ilâve edilmiştir.

Bu yıl sinema, kahve, gazino vesaire gibi yerlere devam eden talebenin daimi mürakabe ve kontrolü için trafıfta tertibat alınmış ve bu işle okullar derecesinde zabitanın da alâkadar olması kararlaştırılmıştır.

İstanbulda Eylül devresinde liselerin son sınıflarında yapılan imtihanlara 1090 talebe girmiş, 609 talebe kazanmış, 461 talebe muvaffak olamamıştır.

Devlet orta okul imtihanlarına 2034 talebe girmiş, 1629 talebe kazanmış, 405 talebe muvaffak olamamıştır.

Orta tedrisat mektepleri talimatnamesinde bir değişiklik mevzu bahis değildir.

SPOR

İstanbul güreş takımı seçildi

Bir müddettenberi Süleymaniye klübünün salonunda yapılmakta olan İstanbul güreş birincilikleri müsabakası sona ermiştir.

Evvelki gece yapılan final müsabakalarında İstanbul güreş klübü 14 puvanla birinci, Beşiktaş klübü 12 puvanla ikinci, Kasımpaşa klübü 6 puvanla üçüncü olmuşlardır.

Bu müsabakalara iştirak ederek birinci ve ikinciliği kazanan güreşçilerimiz şunlardır:

56 kiloda: Hakkı (Beşiktaş) birinci, Fehmi (Güreş) ikinci.

61 kiloda: Halil (Güreş) birinci, Manol (Kurtuluş) ikinci.

66 kiloda: İzzet (Kasımpaşa) birinci, Fethi (Beşiktaş) ikinci.

72 kiloda: Kandırmacı (Kasımpaşa) birinci, Faik (Galatasaray) ikinci.

79 kiloda: Rızık (Beşiktaş) birinci, Mehmed (Güreş) ikinci.

87 kiloda: Mustafa (Güreş) rakibsiz olarak birinci.

Ağır siklet: Ahmed (Beşiktaş) birinci, Mevlâd (Güreş) ikinci.

Yukarıda isimleri yazılan güreşçiler, aldıkları derecelere bu ay yapılacak Türkiye güreş şampiyonasına iştirak etmek hakkını kazanmış bulunmaktadırlar.

İhracat yüzünden, hadden aşırı fiyatlanması sebeble gösterilmiştir. Nihayet beyannamede, Bulgaristanın sevkuleşmiş bütün noktalarını işgal eden Alman seyyahlarının memleketten çıkarılması için mücahede edilmiş teklif olunmuş ve sonu «Sovyetler Birliği Bulgaristanı bir harbin bütün devletlerinden koruyacaktır» ifadesile bağlanmıştır.

Ancak küçük bir nümunesini gösterdiğimiz bu memzuc Slav ve komünizm propagandasının Balkanlarda, açık veya gizli olarak işleme sine Mihver devletlerinin göz yummaları ve Sovyet Rusya'nın onları bir gün ırkadan vurmasına müsaade etmeleri mümkün olamazdı. Bu sebeble tali bir tedbir alınmalı idi. Meselâ Rusyanın Almanyanın tecavüzü ihtimali Japonya tarafından harbe tehdit olunmakla mençilebilir. Nitekim yeni ittifakta bu cihet pek açık ifade olunmuştur.

Şimdi, yeni ittifakın Sovyetler üzerinde ne gibi bir tesir yapabileceğini mütaale etmek kalır. Yani Sovyetler Birliği hükümeti, yeni ittifakın sonra bitirilmekteki devam edecek, yoksa Almanyanın kucağına mı atılacak veyahud İngiltere ve Amerika ile mi işbirliği edecek?

Bundan başka bu hareket tarzından her birinin harbin neticeleri üzerinde ne gibi tesirler yapması mümkündür? Bunları da yarın göreceğiz.

Halen mekteplerde açık muallimlik kalmamıştır. Herhangi bir suretle açılacak muallimliklere derhal Üniversite mezunu veya ehliyetnamesini namzedler tayin olunacaklardır.

Talebinin sabahları okullara vaktinde yetişmelerini temin için şehir nakliye vasıtaları tarifelerine icab eden seferler ilâve edilmiştir.

Bu yıl sinema, kahve, gazino vesaire gibi yerlere devam eden talebenin daimi mürakabe ve kontrolü için trafıfta tertibat alınmış ve bu işle okullar derecesinde zabitanın da alâkadar olması kararlaştırılmıştır.

İstanbulda Eylül devresinde liselerin son sınıflarında yapılan imtihanlara 1090 talebe girmiş, 609 talebe kazanmış, 461 talebe muvaffak olamamıştır.

Devlet orta okul imtihanlarına 2034 talebe girmiş, 1629 talebe kazanmış, 405 talebe muvaffak olamamıştır.

Orta tedrisat mektepleri talimatnamesinde bir değişiklik mevzu bahis değildir.

Fransanın mirası Almanya ile İtalyanın arasını mı açacak?

(Baştafı 1 inci sayfa)

unutulmamış olduğu muhakkaktır. Fransanın kuvvetsizliği Avrupa'ya zafa düşen İtalyan mevküsünü Avrupa haricinde taviz yapması imkânlarını İtalyaya temin etmemiştir.

Harbin başındanberi İtalya yeni arazi alamamış ve İtalyan izzetinesini hesaba katmamak hususunda Mihver ortağının gösterdiği temayüllerle nüfuzunu kaybetmiştir. İtalyanların Balkanlardaki rolü çok mahduttur.

Vichy hükümetinin sakatça terk ettiği Fransız imparatorluğundadır ki, İtalya, ortağın tahmil ettiği izzetinesini fedakârlığına telâfi etmek istiyecektir. Suriyyeye alâcelâce bir İtalyan mütekeke komisyonunun gelmesi Fransız müstemleke gururunun hâlâ yaşaması ve Arab istiklâl unsurları tarafından güçleştirilmiş olmakla beraber sarkî Akdenizdeki stratejik vaziyete İtalya tarafından atfedilen ehemmiyeti göstermektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalya Mısırı tevcih ettiği hücum sıkıştırması veya sıkıştırmasını Fransız müstemlekelerinin parçalanması meselesi esah bir mesele olarak kalacaktır. Fransız müstemlekelerinden hürr Fransız ve İngiliz kuvvetleriyle mücahede iştirak etmeğe karar vermeyenlerin gün geçtikçe Nazi ve faşist tahakkümü altına düşmeleri muhakkaktır. Fakat, İngilizlere karşı Almanyanın maruz kaldığı muvaffakiyetsizlik Almanlar tarafından İspanyollara teklif edilen menfaatlerin ne kadar mağurane olduğunu İspanyollar gitmekte işifa etmekte ve İtalyan efskârı umumiyesinin büyük bir ekseriyeti Mussolini'nin sansını vanlı bir numaraya bağlayıp bağlamadığını sommaktadır.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

İtalyanlar tarafından kazanılan veğâne muvaffakiyet İngiliz Somalisinde olmuştur. Mısırın istilâsı hakkında İtalyanlar tarafından gösterilen maksad Mısırın kurtarılmasıdır. Fakat İtalyan ihtirasları şimali sarkî Afrikasında durmamaktadır. Akdenizin bir İtalyan denizi olması arzusunun tahakkuku için bütün şimali Afrikasını İtalyan kontrolü altında bulunması lâzımdır. Fakat burada Mihver devletlerinin ihtirasları arasında ihtilâf vardır. Çünkü Almanya çoktanberi Fasa göz dikmiştir. Bu meydana vurulmuş rekabet İspanyanın Mihverin nüfuz dairesine alınmasını ve yeni Avrupa nizamında İspanyaya müphem olarak vâdedilen mevkiin tayinini işkâl etmektedir.

Rusyada matbuat paktı hakkında neşriyata başladı

(Baştafı 1 inci sayfa)

hükümeti vastasıyla daha evvel haberder edilmiş bulunuyordu. Paktın manasını tabii ederken, evvelimlerde sorusu kaydedilmelidir ki pakt harbin yeni bir safhaya, imzadan evvelki safhadan daha geniş bir safhaya girmekte olduğu manasını tazammun etmektedir. Şu son günlerde kadar harb batıda Avrupa ile şimali Afrikaya ve şarkta da Çine inhisar ettiği ve bu iki bölge bir-birinden ayrı olduğu halde, şimdi bu ayrılığa bir nihayet verilmektedir. Zira bundan böyle Japonya Avrupa işlerine karışmazlık siyasetinden ve İtalya ile Almanya da Uzakdoğu işlerine karışmazlık siyasetinden vazgeçmektedir.

Bu hiç şüphesiz, harbin bundan böyle şiddetlenmesi ve bölgesinin genişlemesi demektir. Molotof, Sovyetler Birliği yüksek Sovyet meclisinin son iktidamında, harbin genişlemesi ve şiddetlenmesini ve bir cihan emperyalist harbi haline inkılâb etmesi tehlikesinin mevcut olduğunu söylemekte haklı idi.

Paktın aktine sebep olan ve bunu teşvik eden âmîl nedir? Bu âmîlin her şeyden evvel son vakıalar, İngiltere ile Amerika arasındaki askeri iş birliğinin ve hattâ Amerika tarafından İngiltereye yapılan ve daima artarak giden askeri yardımın takviyesi ve genişlemesi, İngilterenin batı yarı küresindeki deniz üslerinin Amerikaya terki, İngiltere, Kanada ve Avustralya askeri gayretlerinin Birleşik Amerikanın gayretleriyle birleştirilmesi ve cenub Amerika devletlerinin Birleşik Amerika nüfuz bölgesine girmesi, İngilterenin Uzakdoğuda ve Avustralyadaki üslerinin Amerikaya terk edilmesi olduğu şüphesizdir.

Gerçi Amerika henüz İngilterenin yanı başında Almanya, İtalya ve Japonyaya karşı harbe girmiş değildir. Fakat bunun büyük bir ehemmiyeti yoktur. Zira, Amerika fiilen Almanya, İtalya ve Japonya'nın iki yarı küredeki muhasımlarile müşterek bir askeri kampta bulunmaktadır.

Paktın mühim hususiyetlerinden biri paktta iştirak edenlerin nüfuz bölgelerini açıkça tanıması ve bu bölgelerin diğer devletler ve tabii olarak ön safta İngiltere ve onun iş arkadaşları olan Amerika tarafından suikastlere maruz bulunduğu takdirde karşılıklı müdafaa vecibelerini ihtiva eylesesidir.

Pakta Japonyaya «büyük doğu Asya sahasını» ve Almanya ile İtalyaya da «Avrupa» yı vermektedir.

Diğer bir mesele de, paktı imza edenlerin nüfuz bölgelerinin bu taksiminde fiilen muvaffak olup olamayacaklarıdır.

Hiç şüphesiz böyle bir plânın başarılması, iki muharib taraf kuvvetlerinin hakikî nisbetine ve daima inkışaf etmekte olan bugünkü harbin cereyanına ve neticesine bağlı bir şeydir.

Paktın diğer mühim bir hususiyeti Sovyetler Birliği hakkındaki ihtirazi kayıttır.

Pakt şöyle demektedir: Almanya, İtalya ve Japonya, bu paktın, paktı imza etmiş olan üç memleketin her biri ile Sovyetler Birliği arasında halen mevcut siyasi durumu asla müteessir etmediğini beyan ederler.

Bu kayıd her şeyden evvel pakt devletleri tarafından Sovyetler Birliğinin harbin ilk günlerindenberi muhafaza ettiği bitaraflık hattı baroketine karşı bir riayet olarak, ikincisi de Sovyetler Birliği - Almanya ve Sovyetler Birliği - İtalya ademi tevavüzü paktlarının mer'iyet ve ehemmiyetinin teyidi olarak mütaale edilmeğe icab eder.

Barış ve bitaraflık siyasetine sadık olan Sovyetler Birliği, bu siyasetin kendi elinde olduğu nisbette değişmez kalmakta olduğunu ve böyle de kalacağını teyid edebilir.

Diğer Sovyet gazetelerinin neşriyatı Moskova, 30 (A.A.) — Dün sabahki Sovyetler matbuatı gazetelerinin göze çarpan yerlerinde Amerika hariciye nazırının Almanya, İtalya ve Japonya arasında aktedilen üç taraf paktın ötedenberi mevcut münasebetleri zahire vurduğu hakkındaki beyanatını neşretmektedirler.

Matbuat, bundan başka, Amerikada silâh sanayiinin devamlı bir surette arttığı hakkında Sovyetler resmî ajansı muhabirinin bir de telgrafını neşretmişlerdir.

Trud gazetesi, Amerikanın Pasifikte deniz üstünlüğüne sahip olduğu hakkında Gazette de Lausanne'da çıkan bir yazıyı neşretmiştir.

Japonyada söylenenler Tokyo 30 (A.A.) — Stefani ajan -

Kızılhisar Belediyesinden:

2/9/1940 günü saat 15 te ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulü ile eklâ meye konulan kasabanın halihazır haritasının tanzimî işine talib zabıtı emredildiğinden bir ay müddetle pazarlığa çevrilmiştir. Pazarlık 4/10/1940 günü saat 15 te Kızılhisar belediye dairesinde ve komisyon huzurunda yapılacaktır.

İşin vüs'ati meskûn ve gayri meskûn 125 hektardır. Bedelli keşif maktuan 3000 lira olup muvakkat teminatı 225 liradır. İstekliler Ankara Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden pazarlığa iştirak ve sıkası alarak bu vesikayı komisyonla vermeleri veyahud göndermeleri mütezerirdir.

Taliblerin muayyen gün ve saatte komisyonla müracaat etmeleri lâzımdır. Müracaat mektubla da kabul edilir. Bu takdirde gönderilen mektubların pazarlık saatinden bir saat evvel komisyonla gelmiş olması esastır. «6452»

İstanbul Defterdarlığından:

2395 sayılı kazanç kanununun 3 üncü maddesile, yaşları itibarile vergiden istisna edilenlerin sadece seyyar olarak iş yapanlar olduğu ve işgal ettikleri dükkân ve ticarethane gibi mahallerin iradi üzerinden vergiye tâbi olan mükellefler nezdinde iş gören müstahdemlerin bu muafiyetten istifade edemeyecekleri Maliye Vekâleti yüksek makamının 13/7/940 tarihli ve 22101 - 980 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

17630 Bu sebeble işgal ettikleri mahalleriniradi üzerinden vergi veren mükellefler yanında müstahdem vaziyetinde bulunan 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyük olan hizmet erbabının bu ilânın nehrini müteakib 18 gün içinde karne almaları ve vergilerini yatırmaları, aksi takdirde bu müstahdemleri istihdam edenler namına 3840 sayılı kanunun 18 inci maddesinin 1 fıkrası hükmüne göre 3 misli cezalı vergi tarhedileceği tebliğ olunur. «9292»

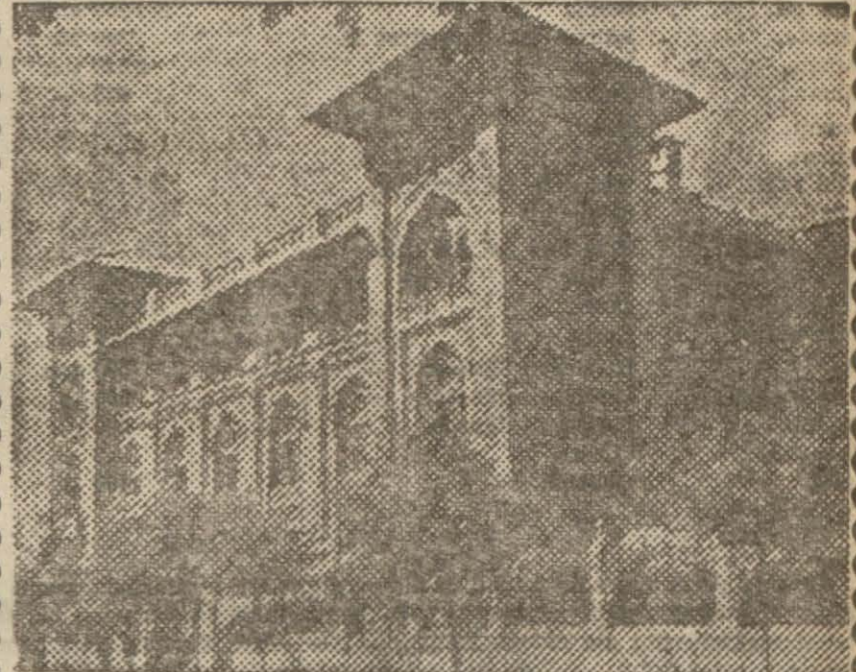
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziral ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTIRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

lemeğe salâhiyyetar bir zat, Berlin misakının tedafül mahiyetinin müstaceliyyetine işaret etmektedir.

Aynı zat, Japonyanın ne taarruzda bulunmak ve ne de herhangi bir devleti tahrik etmek niyetinde olmadığını kaydettikten sonra Rusya ve Japonya arasında bir ademi tevavüz misakı akdi hakkında beyanatta bulunmaktan imtina etmiştir.

Amerikadaki akıler Londra 30 (A.A.) — Reuter: Sunday Observer'in tanınmış muharrirlerinden Garwin yazdığı bir makalede diyor ki:

İtalyan - Alman - Japon paktı İngiltere aleyhine olduğu kadar Amerikan da doğrudan doğruya aleyhine ve desisekâr bir tarzda da Sovyetler aleyhinedir.

Almanya, İtalya ve Japonya askeri ittifakının 250 milyon kişilik bir kuvveti temsil ettiği hakkında Von Ribbentrop'un sözlerine cevap veren Garwin, Rusya ve Çin hesabı katılmaksızın Amerika ile İngiliz imparatorluğunun bu miktarda iki ulsinal temsil ettiklerine işaret ederek cihan kontrolü mevzuubahis olduğu zaman müsteslen cihan nüfus ve menbalarının ancak bir kesrini ifade ettiğini ve Amerika harbe girerse geriye kalan cihan kuvvetinin bir kaplı ezen bir fil addedilmesi lâzım geleceğini söylemektedir.

İl liberal federasyonu relsi Paranjya gazetecilere aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Alman - İtalyan - Japon paktı Hindistan için tehlikelidir. Düşman bu suretle Hindistana yaklaşımakta -

dir. Paranjya, İngilterenin Amerika ve Sovyetlerle bir anlaşma yapmasını ve Çine giden Birmanya yolu hakkında Amerika ile istişare edildikten sonra bir karar alınmasını istemiyetir.

Kaybolan çocuk

(Baştafı 1 inci sayfa)

«Çocuk, evvelce yaşadığım adamdandı. İsmi, Sihat. Yavruc

